

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XII. Stev. 251	TELEFON 25-67 POSTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409	Maribor, sobota 5. novembra 1938	NAROČNINA NA MESEC: Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din, dostavljen na dom 12.— din, tujina 25.— din	Cena 1.— din
------------------------	--	----------------------------------	--	-----------------

Madžarske čete na Žitnem otoku

Danes ob 10. uri so madžarske čete prekoračile staro mejo na Donavi — Ogromna manifestacija v Budimpešti — Nove meje so definitivne in nedotakljive — Končana razmejitev s Poljsko — Kakšna je nova Češkoslovaška

BUDIMPEŠTA, 5. novembra. Danes ob 10. uri dopoldne so madžarske čete prekoračile Donavo in vkorakale na Žitni otok. Ob istem času se je pričela v Budimpešti ogromna manifestacija vseh patriotičnih društev pred spomenikom »Izgubljenih krajev«. Ustavljeno je bilo delo v vseh uradih, obratih, tovarnah itd. Za dve minuti se je ustavil tudi ves promet. Načrt za prekoračenje čet čez dosedanjo mejo v dolžini 500 km. je bil že včeraj do podrobnosti končan. Vkorakanje čet opazuje tudi okoli 100 poročevalcev tujih listov. Ker pošta, brzojav in telefon v na novo zasedenih krajih še ne poslujejo, bo ves poročevalski material poslan s kurirji v Budimpešto. Po končani zasedbi novega ozemlja 10. t. m. bo slavnostna seja parlamenta. Ob tej priliki bo vlada zahtevala polnomočje za izvedbo politične, gospodarske in kulturne priključitve. Zasedba bo končana 10. t. m. z vkorakanjem madžarske vojske v Košice, Užhorod in Munkačevo.

IZSELJEVANJE SLOVAKOV IN RUSINOV.

PRAGA, 5. novembra. Danes dopoldne ob 10. uri so prekoračile madžarske čete Donavo in pričele zasedati Žitni otok. V ozemlju, ki ga bodo zasedli Madžari do 10. t. m., je v teku celo preseljevanje narodov. Poleg vojaštva, uradništva itd. se seli tudi na tisoče Slovakov in Rusinov. Iz Košic in Užhoroda se odvažajo arhivi uradov, šol, muzeji itd. Užhorod je zapustilo že doslej nad 10.000 Rusinov, drugi se še odpravljajo na pot v druge kraje. Mesto bo ob prihodu Madžarov napol prazno. Ukrajinska vlada se seli v Husť, ki bo začasno glavno mesto Karpatske Ukrajine.

RAZMEJITEV DIFINITIVNA.

BERLIN, 5. novembra. Ker so madžarski in zlasti poljski listi pričeli po dunajski razsodbi kampanjo, o kateri so skušali ustvariti prepričanje, da nova madžarsko-češkoslovaška meja ni dokončna, ampak samo izpolnitev prve etape revizionističnih teženj in ker so se pojavile tudi grožnje, da bo Poljska vdrla v Karpatsko Ukrajino in sama ustvarila s silo skupno mejo z Madžarsko, je izdala nemška vlada preko Nemškega poročevalskega urada včeraj izjavo, v kateri odločno naglašja, da je sklep dunajskega razsodišča definitivna in nespremenljiva. S tem so ugotovljene nove meje, za katere prevzamejo garancijo velesile Nemčija, Italija, Anglija in Francija. Razen tega je tudi Romunija že uradno sporočila, da se pridružuje tej garanciji.

PROMETNA VPRAŠANJA.

LONDON, 5. novembra. »Times« piše o dunajski razsodbi, po informacijah iz Berlina, da so stali razsodniki pred težavnim vprašanjem, ker je narodnostni problem na Slovaškem in v Karpatski Ukrajini tako zapleten, da je pravične meje skrajno težko določiti. Vendar je stala Nemčija od vsega začetka na stališču, da morata Bratislava in Nitra ostati Slovaški. V Bratislavi je namreč nemška manjšina večja kakor madžarska. Kar se tiče prometnih zvez, se razsodniki nanje niso mogli ozirati, ker so se držali prvenstveno etničnih načel. V Karpatski Ukrajini je sedaj prometna mreža popolnoma uničena in nastale bodo velike težkoče. Vendar bo morala Madžarska pokazati nasproti ČSR glede prometa vsa ustrežljivost. Ako Madžarska tega ne bo hotela storiti, bosta Nemčija in Italija pritisnili na njo z intervencijo. Podrobna ugotovitev meje ne sme biti sedaj noben problem več. Izvršiti se mora v prijateljskem duhu po načelu narodne pripadnosti prebivalstva.

MEJA S POLJSKO.

PRAGA, 5. novembra. Razmejevanje med ČSR in Poljsko je končano. Razen

da so sedaj za njo rešeni vsi mejni problemi s Češko in Slovaško in nima nobenih zahtev več.

NOVA ČEŠKOSLOVAŠKA.

PRAGA, 5. nov. AA. (Havas.) Včerajšnje »Češke Slovo« objavlja sledeče podatke: ČSR je Nemčiji odstopila 28.200 kvadratnih kilometrov in 3.600.000 prebivalcev, Madžarski pa je odstopila 12.400 kvadratnih kilometrov z 1 milijon 600.000 prebivalcev. Češkoslovaško ozemlje se je zmanjšalo od 140.000 kvadratnih kilometrov na približno 100.000 kvadratnih kilometrov. Poprej je imela ČSR 15 milijonov 300.000 prebivalcev, sedaj pa jih ima okrog 10.150.000. Od tega je Čehov 6 milijonov 150.000, Slovakov 2.250.000, Rusinov 55.000, Nemcev 470 tisoč, a Madžarov okrog 200 tisoč.

Tješinskega, je dobila Poljska tudi dve manjši področji Slovaške poleg Tješinskega in na pobočju Visokih Tater. Poljska je v posebni noti praški vladi izjavila,

Ukrajinci se dvigajo

NA POLJSKEM ŽE ZAHTEVAJO POPOLNO AVTONOMIJO. NEMČIJA BO PODPIRALA USTVARJANJE UKRAJINSKE VELESILE.

VARŠAVA, 5. novembra. V Lvovu, Przemyslu in v drugih mestih vzhodne Galicije se je pojavilo močno gibanje Ukrajincev, ki se izraža tudi v množičnih demonstracijah. Cilj tega gibanja je doseči za Ukrajince na Poljskem popolno avtonomijo po zgledu Karpatske Ukrajine, katere namen bi bil potem zediniti ves ukrajinski narod in ustvariti ukrajinsko velesilo od Karpatov do Crnega morja. Pri demonstracijah so nastali spopadi s Poljaki, pri katerih je bilo na obeh straneh več ranjelih. Policija je v množicah prišla in zaprla ukrajinske nacionaliste, toda gibanje se vedno bolj širi in

ga bo težko zaježiti.

BERLIN, 5. novembra. V Nemčiji se opaža znova vedno večji interes za ukrajinsko vprašanje. To je tudi vzrok, da Nemčija ni ugodila Madžarski in Poljski v skupni meji na Karpatih. Prav tako ne bo Nemčija dovolila, da bi Poljaki in Madžari dalje silili v ta problem. Mnogi znaki kažejo, da bo Nemčija v celoti podpirala ukrajinske težnje na Poljskem in v sovjetski Rusiji po ustvaritvi velike samostojne Ukrajine, ki bi štela okoli 45 milijonov prebivalcev in bi postala nova velesila v Evropi.

Angleški obisk v Parizu

DNE 23. NOVEMBRA PRIDE TA ANGLEŠKI MINISTRSKI PREDSEDNIK CHAMBERLAIN IN ZUNANJI MINISTER HALIFAX NA OBISK V PARIZ.

LONDON, 5. novembra. (Avala) Premier Chamberlain in zunanji minister Halifax odpotujeta 23. t. m. v Pariz. To potovanje angleških državnikov ima dvojni namen: Prvič krepko poudariti angleško-francosko vzajemnost in drugič določiti bodoče skupno stališče v vseh mednarodnih vprašanjih. Chamberlain in Halifax bi rada pri tej priliki tudi razjasnila nekatere zadržke, ki jih je izrazil Quai d'Orsay k nekaterim smernicam an-

gleške zunanje politike. Pravi namen potovanja pa bo morda tudi ta, da dobita angleška in francoska opozicija dokaz, da od Anglije začeta politika sodelovanja s totalitarnimi silami nikakor ni slaba poteza, in to tembolj, ker je zdaj pričakovati podobno nemško-francosko deklaracijo, kot sta jo podpisala v Monakovem Chamberlain in Hitler. Nadalje poročajo tudi, da bodo govorili v Parizu o bodočih nemško-angleških odnosih.

Volivni teror na Poljskem

VLADA PREGANJA OPOZICIONALCE, JIH ZAPIRA IN VLAČI PRED SODIŠČE. OPOZICIJA, KI JE V VEČINI, SPOLOH NIMA BESEDE.

VARŠAVA, 5. nov. Dovršujoč priprave za volitve v sejm in senat povečuje poljska notranja vladna propaganda vsak dan bolj svoje delo. Včasih se kažejo tudi znaki terorja. Ponekod so oblastva pozaprla cele množice ljudi, ki so pokazali, da ne bodo glasovali pri volitvah. Razen tega je bilo pred sodišči več političnih razprav. Obtoženci so bili osumljeni, da so delali proti vladi. V Kovnu sta bili sedaj dve razpravi proti 12 kmetom. Obsojeni so bili na 5 do 10 let ječe, ker so bili člani opozicionalnih organizacij. V Novem Soncu, v krakovski vojvodini, je bila razprava proti 150 kmetom, ki so se uprli davčnim eksekucijam. Volitve se bodo vodile sploh tako, da opozicija, ki je

sicer v veliki večini, sploh ne bo dobila besede, ker je prisiljena ostati v abstinenca.

Načrt za federacijo Kitajske

PEIPING, 5. nov. (Avala) Reuter poroča: Znani japonski general in diplomat Doihara, čigar delovanje na Kitajskem lahko primerjamo z Lawrenceovim v Arabiji za časa svetovne vojne, je že izdelal načrt za federalizacijo Kitajske. General Doihara je predložil svoj načrt japonski vladi. Vlada je načrt odobrila. General Doihara se je vrnil iz Tokija zopet v Peiping.

Zapiski

Podoba Amerike v evropskem tisku

Ameriška revija »The Christian Century« prinaša članek, v katerem se trpko pritožuje, da noben evropski narod pravilno ne pozna Amerike. »Nečloveška, to je beseda, ki je primerna za to družbo,« piše o Američanih pariški list »Vu«. »So naivni, grobi, težko razumejo, ženejo se samo za dobičkom«, presoja Američanec italijanski literarni magazin »Omnibus«. »Kul nasilja je doktrina, ki jo vsak Američan spoštuje od zgodnje mladosti«, trdi angleški tednik »Punch«. Isti list piše, da so pretepi in strelji v ameriškem javnem in družabnem življenju reden pojav. Tudi zelo razširjeni »Daily Express« piše, da so južni kraji USA napol divje ozemlje, ki ne poznajo nobenega zakona. — Tudi države z ekstremnimi režimi, ki se pogosto trudijo za naklonjenost Amerikancev, je ne presojajo mnogo boljše. »Deutsche Zeitung« piše v sportnih referatih, da so bili boji gladiatorjev v starem Rimu pred 2000 leti mnogo bolj krotki kakor kaka ameriška nogometna ali pa rugby tekma. Moskovski humoristični list »Krokodil« prinaša redno karikature gledalcev in igralcev, ubitih na ameriških nogometnih tekmah, ter karikature gangsterjev, ki odnašajo otroke pod zaščito sodnikov in policije. Američani se pritožujejo po pravici, kajti v tamošnjih državah živijo gotovo mirnejši ljudje kakor v Evropi, kjer je človeško življenje kaj kmalu v nevarnosti. Vsa tendenčna poročila ne morejo ogroziti zemlje, ki leži »med dvema dobrodošnjima oceanoma« in se ji ni treba ničesar bati.

Židje smejo v bivše nemške kolonije

V nasprotju z nekaterimi vestmi v evropskih listih, da nemška vlada brani židovskim emigrantom naseljevati se v bivše nemške kolonije, je bil Reuterjev poročevalec pooblaščen demantirati te vesti, kajti nemško propagandno ministrstvo mu je sporočilo, da o takih odlokih ničesar ne ve. Židovskim skupinam, ki so želele oditi v jugozahodno Afriko, niso bili odvzeti potni listi.

Ford veruje v trajen mir

Pri preizkušnji novega motorja za Fordove avtomobile je imel Henry Ford kratek govor, v katerem je poleg drugega dejal: »Nikoli več ne bo vojne. Narodni bodo zagotovo doumeli nespametnost vseh konfliktov.« Nadalje se je Ford optimistično izrazil o gospodarskih izgledih za leto 1939 in omenil, da bo že v prihodnjih mesecih produkcija pospešena in povečana.

Bodočnost Francije

Po današnji zmedi v Franciji vstane nov Bonaparte, ki bo obnovil napoleonsko tradicijo in ki se bo to pot izognil tako Waterlooja kakor Sedana. (Hervé v »Victoire«.)

Slovanstvo danes

Treba je reči, da je bila v teh tragičnih dneh slovska vzajemnost enaka ničli. Je to boleče, toda žal resnično. (»Národní politika«.)

Laži »pravovernih«

Po »Straži v viharju« posnema »Delavska pravica«: »Ameriški katoliški škofje so sestavili poseben informacijski urad, katerega naloga je odkrivati in zavračati vse laži, s katerimi nasprotniki blatijo katoličane in katoliško Cerkev« ter pristavlja, da bi pri nas bil potreben tudi urad, ki bi zavračal vse laži, s katerimi nekaj »pravovernih« katoličanov blati druge katoličane.

Mussolinijeve besede bojovníkom

VČERAJ JE GOVORIL MUSSOLINI OB 20-LETNICI KONCA SVETOVNE
VOJNE Z BALKONA BENEŠKE PALAČE V RIMU.

Maribor, 5. novembra.
V francoskem in angleškem javnem mnenju se še vedno prepirajo, ali pomeni monakovski sporazum uspeh ali poraz obeh vlad, ki po svoje tolmačita in predstavljata pred začudenimi narodi svete in nedotakljive forme demokracije.

Obe opoziciji — Njegovega Veličanstva kralja velikobritanskega, cesarja indijskega itd., kakor uradno pravijo angleški, in pa Daladierjeva — očitata svojim nasprotnikom, da so izdali demokracijo in prelomili besedo, ki so jo dali Češkoslovaški. Svetovno javno mnenje je še posebno nezadovoljno s Francijo, ki bi morala vendar povedati svojemu zavezniku, da ga ne bo branila.

Tudi pri nas smo slišali marsikatero pikro opazko na račun obeh veldemokracij, in to še posebno veliko iz vrst opozicije. Tudi naša opozicija je očitala zapadnim državam izdajo demokracije, neznačajnost in breznačajnost. V različnih glasilih opozicije iz vse države smo čitali pritožbe in ogorčenje nad moralno propadlostjo današnjih voditeljev francoske in angleške demokracije, ki so zaradi začasnega miru snedli dano besedo.

V zadnjem času pa se je pri nas zgodilo nekaj stvari, ki mečejo čudno luč tudi na naše tako imenovane pobornike demokracije, in videti je, da moralna pokvarjenost nima plodnega polja samo v tujih državah, ampak je tudi pri nas zrasla ta cvetka, ki se posebno v sedanjem času tako lepo razvija.

Najprej je treba ugotoviti, da se je sedaj pokazala pravilnost trditve, da razne opozicijske skupine v Jugoslaviji glede demokracije niso istega mišljenja. Bivša HSS je, kot najmočnejša skupina v Bloku sporazuma, čeprav po programu in tradiciji demokratična, vendarle po svojem ustroju in delovanju organizacij v bistvu le daleč od prave demokracije. Davidovičevi demokrati in Stanojevičevi radikali nosijo na sebi pečat tipične srbijske demokracije, ki je drugačna v teoriji, a drugačna v praksi, in le bivša SDS je, odkar je v opoziciji, z vso odločnostjo in dosledno dvigala zastavo demokracije. Ne toliko glede svetovne demokracije, kakor po svojem stališču napram režimu g. Petra Živkovića, zlasti pa proti režimu g. Boška Jevtića, je bila ta izvenparlamentarna opozicija edina. Vsi so bili enotni v tem pogledu, da so razglašali JNS kot absolutistično, nedemokratično, batinaško organizacijo in družbo, ki je odgovorna za vse zlo, ki se je v državi kdaj koli zgodilo, zlasti pa zadnja leta, in pristaši dr. Mačka so se še posebej sklicevali na spomine voditelja hrvatskega naroda v Sremski Mitrovici, pristaši g. Većeslava Vilderja pa na njegove ure, ki jih je preživljal v Belem polju. Sedaj je g. Većeslav Vilder srečno sprejel ponudbo JNS za volivno kooperacijo na dr. Mačkovi listi in tako je postala Jugoslavija zopet dežela vseh mogočih neverjetnosti.

Vse to je resnica; vendar pa danes veliko ljudi in posebno mladina ne more razumeti, zakaj vendar toliko napadajo ubogega Chamberlaina in Daladierja, ko sta pa naredila nekaj čisto podobnega, kar so storili starejši voditelji opozicije v Jugoslaviji. Ko pri nas toliko govorimo o »tehnikih«, »kolaboracijah« itd. ter nihče več ne pomisli na program, ideologijo, dano besedo, čast in moralo, se zopet sprašujemo, kaj pa sta Chamberlain in Daladier naredila drugega, kakor čisto »tehnični« dogovor za »kolaboracijo« s totalitarnimi silami?

Če pogledamo vse tiste napade na Francijo in Anglijo, češ, da sta izdali demokracijo itd., pa primerjamo njihovo ravnanje in politiko z dogodki v naši najnovejši notranji politični zgodovini, si moramo nehoti ponovljati s toliko in toliko ljudmi, ki še nekaj dajo na besede, podpise in ideje: pustimo jih, naj se živijo! Veliko je že bilo zavojevalcev in veliko avanturistov, pa je še vedno zmaga poštenost in pravičnost. Rr.

RIM, 5. novembra. Včeraj je Mussolini govoril ob 20-letnici konca vojne pred bivšimi bojovníki, ki so se zbrali v Rimu iz vseh delov Italije. Mussolini je med drugim dejal: Zbrali ste se iz vseh pokrajin Italije, da v tem 3000 let starem mestu proslavite 20-letnico zmage leta 1918., ki je zaključila svetovno vojno. Za to zmago je bilo treba 20 bitk in 40 mesecev junaškega vztrajanja. Toda z njo je bilo zrušeno cesarstvo, ki je bilo stoletni sovražnik Italije, in naše zastave so bile ponešene do svetih naravnih mej domovine. Ni bila zaman prelita kri 700.000 tovarišev, padlih v vojni. Naši včerašnji sovražniki so večkrat priznali italijansko hrabrost. Po 20 letih se s fašizmom potrjena zmaga ujema časovno z začetkom

resničnega miru s pravičnostjo za ves svet. Na političnem nebu Evrope se vedno bolj jasni. Odgovorni državniki delajo v tem smislu, toda bilo bi neprevidno z naše strani, ako bi se vdajali pretiranemu in prezgodnjemu optimizmu. So ljudje, ki se čutijo prizadete zaradi miroljubnega urejanja Evrope in humane politike osi Rim - Berlin in sanjajo z odprtimi očmi o nemogočem. Zaradi tega je treba, da spimo še vedno z glavami naslonjenimi na puške, kakor smo v svetovni vojni. Ko se vrnete domov, povejte svojim otrokom, da imajo neprecenljivo pravico, da se razvijajo v cesarski atmosferi fašizma v duhu zmage, ki predstavlja voljo in absolutno požrtvovalnost do domovine.

Razburjenje v Ameriki

JAPONSKI NAMENI NA KITAJSKEM POVZROČAJO VLADI ZDRUŽENIH DR-
ŽAV SEVERNE AMERIKE RESNE SKRBI.

WASHINGTON, 5. novembra. Izjave, ki so jih podali japonski ministrski predsednik princ Konoje in drugi japonski državniki glede bodoče usode Kitajske, so vzbudile v USA veliko vznemirjenje. Japonci nameravajo uničiti vse trgovinske in druge koncesije, ki jih imajo na Kitajskem USA, Anglija, Francija in druge države ter uvedli nekako avtarkijo. To bi pomenilo za te države zlasti za Ameriko hud udarec. Uresničenje japonske nadoblasti v vzhodni Aziji bi pa tudi vojaško resno ogražalo Ameriko. V Washingtonu sedaj proučujejo položaj in postavljajo se tri možnosti: 1. da se ustvari skupna fronta vseh zainteresiranih držav proti Japonci; 2. da stori Amerika samostojne korake glede zaščite svojih interesov; 3. da se sprizajni z japonskimi namerami in opusti

tradicionalno politiko na Kitajskem. Vse tri možnosti so težke: prva bi pomenila za Ameriko vklonitev pred Nemčijo in Italijo, ki bi pri takem sodelovanju odločali, druga bi utegnila zaplesti USA v resen konflikt z Japonsko, tretja pa pomeni izgubo ameriškega trga na Daljnem vzhodu. Za katero solucijo se bo vlada odločila, zato še ni znano.

TOKIO, 5. nov. Japonska vlada bo v odgovoru na ameriško noto, ki bo izročen ameriškem veleposlaniku, verjetno še v toku današnjega dne, odpovedala pakt devetih sil.

TOKIO, 5. nov. Japonska vlada je sporočila vsem tujim vladam, naj umaknejo svoje ladje z dela Jangeja, kjer so boji, čim bodo boji končani, bo japonska spet odprla promet po Jangeju.

Sovjetska Rusija osamljena

ZADNJI DOGODKI V EVROPI SO POVZROČILI VZNMERIJENOST IN PO-
TREBO PO OKREPITVI VOJAŠKE PRIPRAVLJENOSTI.

MOSKVA, 5. novembra. Tajnik osrednjega odbora komunistične stranke Idenov je imel na proslavi 20-letnice Zveze komunistične mladine govor, ki je zelo značilen, ker odkriva nemir, ki se je lotil sovjetske Rusije po zadnjih evropskih dogodkih in se čuti sedaj popolnoma osamljena. Idenov je govoril o potrebi in pomenu obrambe sovjetske Rusije in naglasil, da je treba to obrambo okrepiti. Dejal je: „Mo-

ramo biti močni zlasti v času, ko so zveze in pogodbe med državami postale kosi papirja, ki jih po mili volji trga brutalna sila. Vojaška moč je najboljša garancija sovjetski Rusiji proti vsakemu napadu.“ Govornik je omenil dalje tudi Japonsko kot eno izmed glavnih sovražnic sovjetrov, proti kateri mora biti sovjetska Rusija vedno na straži, zanašajoč se le na svojo lastno moč.

Demonstracije v Ruščuku

LONDON, 5. novembra. V Ruščuku ob Donavi, kjer je predsednik sobranja Stojčo Mošanov v nedeljo govoril o reviziji mirovnih pogodb, so bile ponovne demonstracije, katerih se je udeležilo tudi okoli 1000 beguncev iz romunske Dobrudže. Demonstranti so zahtevali vrnitev Dobrudže Bolgariji, ki ji je bila odvzeta deloma l. 1913, deloma pa l. 1918. Demonstranti so peli dobrudško koračnico, ki jo je zaigrala tudi na trgu stoječa vojaška godba. Nastopiti je morala policija, da prepreči izgrede.

Pravica brez moči je premalo

LONDON, 5. nov. Major Attlee, voditelj opozicije, je na shodu odgovarjal na pozive za narodno koncentracijo na Angleškem. Dejal je, da bi to pomenilo, da opozicija napušča svoj program in vso kritiko vlade ter pravi, da je pravilno vse, kar je delal g. Chamberlain. Prosvetni minister lord Delaware je govoril o oboroževanju in dejal, da najnovejši primer Češkoslovaške in Kitajske kaže, kako je samo pravica brez moči premalo za obrambo države.

PRINC CAUTACUZENE PRIJET

BUKAREŠTA, 5. novembra. Romunska policija je zaprla princa Aleksandra Cautacuzena, ki je bil eden glavnih vodite-

Srditi boji ob Ebru

LONDON, 5. nov. Reuter: V republikanski Španiji je občutno pomanjkanje hrane. Vlada pravi, da potrebuje pol milijona funtov (okoli 125 milijonov din) na mesec, da prehrani 3 milijone beguncev, ki so se zatekli v republikansko Španijo iz Francove.

LONDON, 5. nov. Reuter: Po poročilih iz Burgosa so nacionalisti zavzeli ozemlje 10 milj na fronti ob Ebru ter mnogo materiala. Tudi so republikanci izgubili veliko vojakov. Poročila iz republikanske Španije ni.

PERPIGNAN, 4. nov. (Havas). Nacionalisti so danes bombardirali Huez, in sicer nekaj strateško važnih točk ob železniški progi.

PREHOD SUDETSKE STRANKE V NEMSKO.

REICHEMBERG, 5. novembra. Danes bodo tu prevedli Sudetskonemško stranko v NSDAP. Zvečer bo prispel fudererjev namestnik Heß iz Monakovega. Več oddajnih postaj bo prenašalo to slavnost po radiu.

NASVET LITVI

KAUNAS, 4. november. (Havas). Anglija in Francija sta svetovali Litvi popustljivost pri Klajpedskem vprašanju.

VOLITVE V LITVI.

BERLIN, 5. novembra. Število članov klajpedske skupščine, za katero so razpisane volitve 11. decembra, znaša 29. Včeraj so volili volivne odposlance za volitev litvanskega predsednika. Volitev predsednika je določena za 14. t. m. V Klajpedi niso mogli izvesti volitev, ker skupščina ni bila sklepčna.

DOSLEJ 45 TRUPEL.

MARSEILLE, 4. novembra. (Havas) Pod razvalinami so našli že 45 trupel žrtev zadnje požarne katastrofe.

SIGEMICU V LONDONU.

LONDON, 4. novembra. Novi japonski poslanik Sigemicu je izročil kraju poverljivo pismo.

MARCEL SOBOTKIEWICZ UMRL.

Danes dopoldne je po daljši bolezni umrl v tukajšnji bolnišnici v 60 letu starosti bivši strojni stavec in dolgoletni urednik »Večernika« gosp. Marcel Sobotkiewicz. Pokopan bo v ponedeljek popoldne.

Volivno gibanje

Samo paralelne kandidature JNS v Sloveniji. Sarajevski »Jugoslavenski list« piše, da je dr. Kramér v Zagrebu dobil obvestilo, da KDK, oziroma pristaši dr. Mačka v Sloveniji postavljajo svoje kandidature ter da mora JNS tudi v dravski banovini postaviti svoje posebne kandidate.

SDS je že postavila kandidature v savski in vrbaski banovini. Dr. Srdjan Budisavljevič bo kandidiral v Glini in Otočcu, Sava Kosanović v Ogulinu, dr. Rade Pribičević v Vrginmostu, dr. Branko Mrvoš v Požegi, Većeslav Vilder v Garešnici in Grubišnem polju, Rade Duraković v Donjem Lapcu, prota Dušan Kecmanović v Bosanskem Novem, pop Rajko Kokanović v Podravski Slatini, dr. Rajko Gjermanović v Kostajnici, Adam Pribičević v Koronici, Simo Erer v Dyvoru, Ilija Zečević v Benkovcu, dr. Bogdan Bruić v Gospiću, Sava Selenić v Sremski Mitrovici in prota Podunac v Pakracu. Definitivne še niso kandidature SDS v drinski in unavski banovini.

Nosilec opozicijske liste v Beogradu bo Ljuba Davidović. Ostala štiri mesta so včeraj razdelili takole: drugo mesto dobi skupina Ace Stanojevića, ki bo verjetno kandidirala Miloša Bobića, tretje mesto bo zavzel voditelj socialistov dr. Zivko Topalović, četrto mesto KDK, ki bo kandidirala senatorja dr. Milana Kostića. Peto mesto bo pripadlo zopet Davidoviću, ki pa še ni določil kandidata. Za JNS se še ne ve, če bo v Beogradu postavila paralelne kandidature.

Borza. Curih, 5. novembra. Devize. Beograd 10, Pariz 11.7425, London 20.9925, New York 440.875, Milano 23.175, Berlin 176.62, Praga 15.12.

Vremenska napoved.

Menjajoče se oblačno, brez bistvenih padavin, milo.

Francija se boji fašizacije Evrope

Francosko javno mnenje je le polagoma zvedelo in spoznalo, kaj prav za prav pomeni za Godesbergom. Iztreženje je prišlo razmeroma pozno zato, ker je minister Bonnet držal ves čas pogajani v Godesbergu in Monakovem in še nekaj dni potem ves francoski tisk na uzdi. Francoska javnost takrat, ko bi bilo mogoče še kaj storiti, ni prav vedela, za kaj gre. Drugi vzrok iztreženja je spoznanje, da je bila Češkoslovaška kaznovana pravzaprav samo zato, ker je bila zvesta svojim zaveznikom. Tretjič se tu vedno postojteje slišijo izrazi strahu, da je za francosko zunanjo politiko definitivno vse izgubljeno in da je najpametneje, če se kar vnaprej odpove upanju na kakršen koli bodoči uspeh v evropskem mednarodnem političnem življenju. Uvrstitvev Češkoslovaške v totalitarne prostor je po francoskem mnenju samo začetek, kajti odslej se bodo vsi ideološki in teritorialni konflikti, ki se bodo še pojavili v Evropi in v svetu, reševali po monakovski metodi. Ta bojazen pred fašizacijo Evrope se pojavlja seveda najmočnejše na levi. Najlepše je to izrazil Gabriel Péri, ki je napisal: »Jasno je, da pokvečena Češkoslovaška klubu štirih ne zadostuje več. Veliki poizkus fašizacije Evrope se bo nadaljeval s pospešenim tempom. Četvorica pripravljaja zdaj tudi monakovsko rešitev španskega problema.« To bojazen podpirajo tudi poročila o priznanju italijanskega imperija de jure, da bodo priznane generalu Francu vse pravice vojskujoče se stranke in o izvedbi anglo-ital. sporazuma s posojilom.

Končno so bila četrti vzrok iztreženja poročila o kapitalističnem ozadju monakovskega sporazuma, ki so kaj naglo prodrla v javnost. Postalo je namreč popolnoma jasno, da je za pomirjenje z Nemčijo za vsako ceno delala v Franciji Flandinova skupina, opirajoča se na banko bratov Lazardov. Lansko jesensko »privatno« Flandinovo potovanje v Nemčijo, izmenjava ljubeznivih telegramov med Flandinom in nemškim državnim kancelarjem Hitlerjem, zlasti pa dejstvo, da je bil Flandin, bivši ministriški predsednik sposoben, izdati v trenutku francoske mobilizacije letake, podpisane z njegovim imenom, s katerimi poziva narodnike, naj ne gredo v boj zaradi peščice Sudetov, vzbujaja sumničenja na vseh straneh. Henri de Kerillis, edini desničarski poslanec, ki je imel pogum, glasovati proti Daladierjevi zunanji politiki, ostro napada Flandina in piše v svojem listu »Epoque«, da bi bil v vsaki drugi državi takšen politik aretiran in sojen zaradi veleizdaje. Prva od mnogih bodočih posledic odkritja te Flandinove zakulisne politike je bil izstop Paula Reynauda iz stranke demokratične aliance.

Ozadje vseh teh Flandinovih akcij, kakor tudi konflikti v političnem življenju Francije jasno dokazujejo, da je nemška propaganda v Franciji dobro in uspešno delala. Francoska desnica je zdaj globoko razdvojena. Razdelila se je na Flandinovo in Kerillisovo krilo, to je na krilo, ki je za Nemčijo za vsako ceno in pod vsakim pogojem, in krilo ki se zavzema za to, da bi Francija vodila proti Nemčiji trdno in odločno politiko. To krilo je v politični borbi igro izgubilo. Henri de Kerillis piše o teh ljudeh, da v bistvu hrepenijo po novem tipu evropske kulture in civilizacije pod nemško hegemonijo in v nemškem okviru, po kulturi, kakršno želi ustvariti v Evropi Tretje carstvo, ki se čuti za to po zgodovinski nujnosti poslanega. O Flandinu pa de Kerillis pravi, da menda upa, da bo Nemčija, kadar obvlada svet, vsilila Franciji režim in voditelja po lastni izbiri. Že danes pravi levice Flandinu, da ga bo Nemčija imenovala za Gauleiterja Pariza in vse Francije, kadar bo dosegla svoje namene.

Iz vsega tega trenja nazorov in ljudi v Franciji je očitno, da si bo Evropa mogla ustvariti jasno in definitivno sodbo o Franciji šele tedaj, ko se bo jasneje pokazalo, kaj je rodilo to notranje vrenje. Pričakovati je, — in ves razvoj notranjepolitičnega razmer v Franciji opravičuje to domnevo — da se bo iz sedanjega kaosa izkristalizirala nova, spremenjena Francija, in da bo ta sprememba odločilno vplivala na bodoči politični razvoj Evrope in sveta.

Narodno gibanje na socialnih temeljih

Če hočemo pridobiti našo široko delovno množico za zavestno narodno gibanje, moramo to gibanje postaviti na socialne temelje. Če hočemo, da bo naš delavec prostovoljno pripravljen dati svojo srčno kri za zadnji ogon slovenske zemlje, potem mu moramo nujno pomagati, da bo dobil najmanj isti socialni položaj ter vse socialne pridobitve, ki jih ima in uživa delovni človek kjer koli za mejami, zlasti za našimi najbližjimi mejami. V našem delovnem človeku je treba duševno utrditi zavest, da se bo v svoji notranjosti čutil ponosnega in enakovrednega člana naroda, čeprav malega naroda, toda naroda, ki nosi v sebi smer nove bodočnosti in tako socialno obliko, ki bo vse zadovoljila ter vsem dala občutek notranje sproščene zavesti enakovrednosti in enakopravnosti.

Slovenci dosežemo to tem lažje, ker je duhovna distanca, ki loči ročnega delavca od šolanca in meščana mnogo manjša kot pri drugih narodih. Saj smo malone vsi jedva generacijo nazaj prišli iz našega narodnega slovenskega podeželja, tako da je razlika med socialnimi stopnjami le malenkostna.

Pri vprašanju, kako dati delovnemu človeku zavest socialne enakovrednosti, pa je silno važno dejstvo, da je skoraj celotna naša industrija (vsaj v Mariboru!) v rokah nam narodno tujega kapitala. Boj za socialno-pravno zaščito slovenskega delavstva je torej boj za utrditev pozicij našega narodnega ele-

menta proti tujemu elementu, torej naša narodna dolžnost.

Če bo naš slovenski delovni človek v tovarni in industriji jasno čutil, da stoji za njim vsa slovenska javnost iz enostavnega razloga, ker enakopravno prišteva tega delovnega človeka v svoje narodno občestvo, bo ostal ta delovni človek za vedno naš, slovenski. Niti nemške kino-predstave, niti nemškutarjenje v tovarni pred gospodom šefom in tujini »nenadomestljivimi« mojstri in strokovnjaki, niti podrejen materialni in socialni položaj mu ne bodo mogli vzeti vere vase in vere v slovenski narod. Toda čas strašno naglo beži, kar so pokazali zlasti zadnji dogodki.

Vprašanje utrditve narodnega Maribora ni v sejah starešinstva, ampak je v mariborskih tovarnah in industrijah. Vse naše, še tako požrtvovalno delo v Sokolu, kmetjsko-mladinskih organizacijah bo zaman, če svojega meščanskega nacionalizma ne preusmerimo v socialnega. Dokler tega ne storimo, se nam bo po pravici očitalo, da ima naš nacionalizem na sebi pečat zlaganosti in neiskrenosti. Politično na centralizem, socialno pa na meščanstvo vezani nacionalizem iz razumljivih razlogov ni mogel postati gibanje, ki bi zajelo najširše delovne množice, ki tvorijo jedro in večino slovenskega naroda. Kako pa naj bi tudi bilo drugače. Kako pa naj naš delavec občuti nacionalizem drugače kot frazo, ko pa bo v svojem mezdnem sporu kot zastopnika tujega delodajalca eventualno našel

Novice

Narodno-obrambno delo ob meji

POTREBNA JE PREORIENTACIJA DOSEDANJEGA DELA. — OBMEJNEMU PODEZELSKEMU PREBIVA LSTVU JE TREBA GOSPODARSKO IN SOCIALNO POMAGATI.

»Večernik« je v zadnjem času objavil več važnih člankov, ki razpravljajo o raznovrstnih važnih problemih obmejnih krajev, prebivalstva in gospodarskega, socialnega, kulturnega ter političnega življenja. Priznanja vredna je misel o koncentraciji vseh narodnih sil na meji. Nezadovoljnost in nesloga, ki sta se porajali v povojni dobi le mnogokrat iz brezpomembne medsebojne koristljubne strastne sebičnosti sta pritisnili našemu narodu porazen pečat samospoznanja bridke zmoze. Po stoletnem tlačanstvu in zatiranju nam je pred dvajsetimi leti zasijala svoboda.

Naša severna meja nam je dokaz, kako porazno je vplivalo zmotno politično delovanje na tukajšnje razmere. Vsa ta notranja narodna razzanost je dajala od časa do časa tujcu-sosedu v roke močno orožje. Na žalost smo morali biti priče neznosnemu tujemu vplivu. Naše gospodarstvo je v teh kritičnih časih bredlo k tlom in nastopila je težka gospodarska in denarna stiska. V stalnem hiranju gospodarstva ob padanju cen kmetijskih pridelkov in naposled še slabih letin se je naš obmejni kmet znašel v neznosnem položaju, ker niso bile uslišane prošnje za posojilo za nujno od pomoč. V tem usodnem času pa je prišel tujec, ki je znal izkoristiti ugoden trenutek, ko mu je bila dana možnost, da našemu obmejnemu posestniku »pomaga«. Posestva so šla na boben radi zaostalih davkov in drugih dajatev. Radi nezavednosti in kratkovidnosti nam je trgal tujec s svojim razpoložljivim kapitalom našo narodno posest korak za korakom in si s tem osvajal krasna kmečka posestva, vinograde in sadonosnike. Skoraj dvajset let smo to mirno gledali v prepričanju, da bo tujec spraval med ubožan narod novo gospodarsko življenje. Le pozno, zelo pozno je bila izdana od vlade uredba s katero se prepoveduje nakup naših posestev od strani inozemcev. Vse bolj pozno pa prihaja na dan narodno prebujenje, da se s trneje vse politične struje in raznovrstne kulturne organizacije v skupno narodno celoto za skupno delo, ko gre za naš narodni obstanek

in procvit. Koncentracija vseh narodnih sil, nam je nujno potrebna. Stojimo pred odločitvijo za biti ali ne biti in ravno v tem trenutku moramo napeti vse sile, obrniti vso pozornost do najskrajnejšega konca našega narodnega telesa.

Ob naši severni meji, v območju obmejnega pasu, je potrebna nujna preorientacija dosedanega načina narodno-obrambne dela na gospodarskem, narodnem, socialnem in kulturnem področju. Ena izmed najvažnejših točk za naš nastop bi naj bila Apačka kotlina. Narodnostne, gospodarske, kulturne in socialne razmere na tem delu naše meje so v stanju, ki mu je treba od pomoči v največji meri. Ta najrodovitejši del naše severne meje zasluži našo največjo pažnjo in skrb, ker je naš narodnostni živelj tukaj najbolj ogrožen. Pred nekaj tedni so nameravali Nemci v Apački kotlini

Obrtniška konferenca v Celju

SESTANEK NAČELNIKOV VSEH OBRTNIH ZDRUŽENJ DRAVSKE BANOVINE. — RAZMOTRIVANJE O NOvem PRAVILNIKU O OPRAVLJANJU POMOČNIŠKIH IZPITOV. — AKCIJA ZA SPREMEMBO NEKATERIH TOČK TEGA PRAVILNIKA.

Jutri dopoldne bo v Celju zelo važna obrtniška konferenca. V hotelu »Pošta« se bodo sestali načelniki vseh obrtnih združenj v dravski banovini. Sestanek bo vodil predsednik skupne celjske obrtne zadruge g. Holobar. Na dnevnem redu je razprava o novem pravilniku o opravljanju pomočniških izpitov. Kakor smo že obširno poročali, predstavlja novi pravilnik v nekaterih točkah veliko oviro za razvoj obrtniškega naraščaja. Prizadeti so vajenci, pomočniki, mojstri in obrtno združenje. Če bo novi pravilnik

V smrt zaradi nesrečne ljubezni

Včeraj popoldne je posestnik Ivan Ogrizek iz Dolnje Počehove našel v svojem hlevu obešenega moža, v katerem so spoznali 31-letnega delavca Iv. Čoha iz Dolnje Počehove. O dogodku je bilo obveščeno košaško oržništvo, ki je uvedlo preiskavo. Dognali so, da se je Čoh obesil zaradi nesrečne ljubezni, ker mu domači niso dovolili poročiti svoje izvoljenke.

vprav onega, ki bi ga naj priznal za narodnega voditelja. Kako naj dalje občuti narodnostno gibanje naš slovenski agrarni interesent, ko pa je v boju za zemljo — torej v vprašanju eminentne narodne važnosti — našel ob strani tujega fevdalca vprav onega, čigar politični prestiž naj bi pomagal jačati vprav slovenski agrarni interesent. Toda tudi intervencij — pa bodi celo za tako imenovano »nenadomestljivo« tuje nastavljenstvo v naših tovarnah, ne bi smeli vršiti politično, torej narodno eksponirani ljudje. Kdaj smo n. pr. slišali od slovenskih mariborskih županov eno samo ex cathedra izgovorjeno besedo, ki bi dala slovenskemu delovnemu človeku vsaj duševno oporo in trdnost za težak eksistenčni boj, zaradi katerega vprav v narodnostnem oziru tolikokrat omaguje v tujih tovarnah!?

dr. I. R.

Mal' položi dar domu na olta

ustanoviti v centru občine Apače večjo zadružno mlekarino in s tem pritegniti v svojo odvisnost slovenske posestnike. Zanimali so se za neko večjo posloplje, katerega bi primerno preuredili, a se jim kupčija za enkrat ni posrečila. V narodnostnem, gospodarskem, socialnem in kulturnem interesu je, da tem krajem priskoči na pomoč oblast. Apački kotlini, ki spada med naše najrodovitejše poljedelske in živinorejske okoliše, je nujno potrebna večja mlekarina za potrebe prebivalstva in gospodarski napredek sploh. Na tem področju bo treba odločilnega nastopa, da se ozdrave mnoge boleče rane na našem narodnem telesu.

Ti problemi in dejstva naj nam bodo glasen klic, da se zavemo položaja in storimo vse, kar se storiti da in da s prebujajočo silo pokažemo, da je v nas bodočnost. Vse organizacije, politične skupine in stranke naj krenejo v skupno smer, z enotnim skupnim nastopom, ne oziraje se na politično naziranje in opredelitev. In naša mladina? Prav ta je poklicana v to smer, ravno v njej je moč in iz nje je treba vzgojiti trdne narodne temelje v rod kremenitega odločnega značaja.

uveljavljen, se bodo mojstri branili vajencev. Zato bodo predstavniki slovenskih obrtnikov vsestransko razpravljali o tem pravilniku in z resolucijo zahtevali spremembo nekaterih točk, ki najbolj prizadenejo obrtništvo, zlasti pa obrtniški naraščaj.

»Bežite no proč z vašimi parklji! Pot na policijsko stražnico poznam že dalj časa kakor vidva!«

Dogodek nedelje 6. novembra:

POHORSKI DAN

2605

v Mariboru

Ob 10. pohorski sprevod po Mariboru, ob 11. propagandni štafetni tek drvarjev z debli, ob 16. drvarska tekma na unionski verandi, ob 19. velika pohorska trgatvena veselica v vseh prostorih unionske dvorane

„Uboštvo“ na tezenskem odru

Drama „Uboštvo“, ki jo je napisal A. Wildgans, pove že v naslovu, kaj je vodilna nit cele drame. Uboštvo, toda ne listo uboštvo, ki se bohotno razcveta pred očmi vse javnosti, nego listo skrito uboštvo, ki ga občuti samo peščica ljudi, direktno zainteresiranih, a tembolj žgoče... Oče, mati, sin in hči so osrednji liki cele drame. Okrog njih razpleta uboštvo svoje mreže, da jih popolnoma zajame in uniči. Oče je posebljena ljubezen svojih otrok, ki tem bujneše evete, čim bolj je mati hladna in v svojem srcu nepristopna za vsako mehkejšo čustvo. Posebno velik prepad je med materjo in sinom. In niti očetova smrt ne more postaviti most čezenj. Sin stoji osamljen v svetu, ki ga ne razume.

Ostale osebe, ki nastopajo v drami, so krepki liki. Predvsem velja to za oboja študenta Marna in Mraka. Dr. Radinovič je tip vojaškega zdravnika iz c. kr. časov. Uradni predstojnik — simbolizirana smrt ter Vogt, ravnatelj pogrebnega zavoda sta lika, ki podčrtata vso minljivost posvetnega. Pretkani Zid Goldsohn, silno močan lik, zaključni pestro sliko nastopajočih oseb.

Uprizoritev „Uboštva“ je tvegan poskus za diletantski oder, toda tezenski sok igralci so tvegali že marsikaj in ne dvomimo, da jim bo tudi poskus 6. t. m. ob 20. uri uspel. Režira br. Rebolj, nastopajo pa sami najboljši igralci tezenskega sok odra.

Kdo je umorjenka in kdo morilec?

Včeraj smo poročali, da je nastal v preiskavi popoln preobrat, ko se je javila na policiji Florjančeva in je dokazal A. G. alibi. Preiskava se je obrnila v drugo smer, v Ratanjsko vas pri Rogatcu. Pazniki so spoznali v zadavljeni ženski preiskovanko Nežo Vrbovšek in mož, ki so ga pripeljali orožniki v Store in v mrtvašnico v Teharju, je spoznal v pokojnici res svojo ženo. Odvrnil je od sebe sum in se je mogel vrniti domov. Oblasiti so pričakovale, da zagonetni umor vsak trenutek razvozlja. Včeraj ob 11.30 pa se je pri svojem zastopniku g. dr. E. Kalanu zglasila živa in čila Neža Vrbovšek in na mah se je ves razvoj preiskave že drugič ustavil. Kljub vsem naporom oblasti in pomoči prebivalstva, ki je zelo razburjeno, posebno še, ker od leta 1919 v Celju ni bilo umora, zdaj pa kar dva po vrsti in ker so zadnji teden zelo pogosti napadi v okolici mesta.

o. V trboveljskem rudniku je nastal požar. V zapadnem delu trboveljskega rudnika se je vžgal premog in ogenj se je hitro širil po tem delu rova. Rudarji so čutili silno vročino in pričel jih je dušiti dim. Le popolni discipliniranosti rudarjev je pripisati, da ni prišlo do katastrofe. Rudnik so takoj izpraznili in oni del rova, kjer je gorelo, zazidali. Škoda je precejšnja.

o. Smrtna nesreča v Litiji. 80-letni Josip Bren je prišel iz Trbovelj v Litijo na grob svoje žene. Prenočil je pri Lundrovih v kuhinji. Starčku je bilo ponoči najbrže prevročje. Odprl je

okno, se preveč nagnil in treščil skozi okno na dvorišče, kjer je mrtev obležal.

o. Vse jim je zgorelo. V Reki pri Litiji je zgorela domačija mlinarja Josipa Brčona. Ogenj je do tal upeljal hišo, gospodarsko poslopje in mlin. Škode je 50.000 dinarjev. Brčona pa je bil zavarovan le za enega tisočaka. Ogenj je bil podtaknjen.

o. Nova kokainska afera v Ljubljani. Ljubljanska policija je prišla na sled sleparskim prodajalcem kokaina. Ugotovili so, da so za velike vsote prodajali ponarejeno blago.

o. 2 tolarja Marije Terezije — 8000 dinarjev je nekdo ukradel Neži Stularjevi na Tyrševi cesti v Ljubljani.

c V celjsko bolnico sta bila prepeljana posestnikova žena Podpečan Marija, ki si je pri padcu zlomila levo roko v zapetju in posestnik Virant Miha iz Sv. Urbana pri Slivnici, ki mu je hlood zmečkal dlan.

p Dramsko društvo v Ptujju priredi v torko Linhartovo komedijo »Veseli dan« ali »Matiček se ženi«.

p Pogajanja med podjetjem Reinhardt in delavkami se je vršilo tako, da je podjetje samo stavilo predloge in so bile postavljene tiste zaupnice, ki si jih je podjetje želelo. Delavke pa, ki so se borile za izboljšanje delovnih razmer, so bile kratko malo odpuščene.

p S kolom je šel sosed nad sosedo. Kramberger Aloiz in Muršec Jera gojita med seboj nemišljivo sovraštvo. Včeraj sta si spei bila v laseh. Aloiz je Jeri s kolom zlomil roko.

p Obrtno društvo v Ptujju pripravlja tečaj za knjigovodstvo, korespondenco in strojepisje.

Kam z Glasbeno Matico?

VPRAŠANJE STAREGA SEMENIŠČA IN BIVSIH MUZEJSKIH PROSTOROV. — TU JE MOŽNOST STREHE ZA GM

Vprašanje prostorov za Glasbeno Matico v Mariboru je iz dneva v dan bolj pereče. Kam z GM, ko bo prišel rok za izselitev iz dosedanjih prostorov v „Unionu“. Mariborska kulturna javnost zaskrbljeno zasleduje napore le važne kulturne ustanove na severni meji, a. bi se oblast pobrigala za njeno usodo ter ji priskrbelo njenemu poslanstvu primerne prostore. Vedno bližje smo dnevu, ko bo GM morala zapustiti sedanje prostore, problem pa je še vedno nerešen. Z malo dobre volje bi se vprašanje prostorov za GM dalo zadovoljivo rešiti. Vodstvo GM je zaprosilo mariborsko mestno

občino za dosedanje prostore muzeja v Cankarjevi ulici, ki jih je občina namenila za policijske kasarne. Gotovo je da policija ne spada v okoliš, kjer so šole in da je tam za GM najprimernejše mesto. Ker bo novo semenišče kmalu dograjeno bo dosedanje semeniško poslopje v Koroščevi ulici prazno. Koliko primernejše bi bilo, da staro semeniško poslopje uporabi mestna občina za policijske kasarne, bivše prostore muzeja pa da GM. S tem bi bil ta problem rešen, rešena pa bi bila tudi ena najvažnejših kulturnih ustanov v obmejnem Mariboru.

Slovenska umetnost po vojni

Sinoči je predaval na Ljudski univerzi univ. prof. dr. France Stele o razvoju slovenske likovne umetnosti po svetovni vojni. Predavanje, ki ga je g. predavatelj ilustriral z izbranimi diapozitivi in ki ga je poslušalo številno občinstvo, nam je v kratki, strnjeni obliki podalo jasn pregled nad snovanjem naših upodabljalnih umetnikov v novejšem času.

Najprej je g. univ. prof. govoril o slikarstvu. Označil je pojav in razvoj slovenskega ekspresionizma, ki sta ga pri nas najizraziteje zastopala brata Kralja, ter impresionizma, pri čemer je prikazal delo starejše slovenske impresionistične generacije Jakopiča, Jame in Strnena. Tipične povojne umetnostne struje kakor kubizem, futurizem, surrealizem itd. na naših umetnostnih tleh niso našle kakega posebno močnega odmeva: sprva so se v teh »izmihi« poizkušali predvsem Maleš, Pilon in Černigoj, ki pa so prej ali slej našli svojo lastno pot in lasten stil. Predavatelj je karakteriziral tudi najmlajšo slikarsko generacijo, ki se z večjo ali manjšo uspešnostjo trudi, otresti se vpliva raznih šol in najti v svojem delu lastno podobo.

Naša arhitektura je postala samostojno živeča in snujoča umetnostna panoga šele po vojni, ko sta ji postavila

temelje arhitekta Plečnik in Vurnik. — Umetnika, ki sta vzgojila že precejšnjo vrsto učencev, se v svoji različnosti dobro izpopolnjujeta: Plečnik pojmuje arhitekturo kot izrazito umetnostno področje in mu gre v njej tudi za tvorni element. Vurnik pa zasleduje predvsem ideal smotrnosti, ki se mu mora podrediti umetniška težnja tvorca.

Tudi kiparstvo se je začelo razvijati prav za prav šele po vojni. Starejši kiparji kakor n. pr. Zajc se v novem času niso mogli znajti. Pojavilo se je mnogo novih imen, ki pomenijo za slovensko plastiko velik napredek. Naši kiparji ustvarjajo zlasti pod vplivom zagrebške šole, ki je od vseh v Jugoslaviji najmočnejša in najizvirnejša. Pomembne umetnine so ustvarili Dolinar, T. Kos, pa tudi brata Kralja. Med mladimi se je v portretni plastiki povzpela zlasti N. Pirnat, v svobodnem snovanju pa očitujejo veliko tvorbo silo in izvirnost brata Kalina in Gorše.

Predavanje je bilo sicer na moč poučno, vendar bi bilo želeli, da bi g. predavatelj že z ozirom na dejstvo, da je predaval na Ljudski univerzi, analiziral in poudaril bistvo posameznih umetnostnih struj in stilov.

Mariborski obrtniki, šušmarstvo in dobave cementnih izdelkov

Ko so nedavno popravljali in urejevali mariborske pločnike, me je reporterska radovednost prisilila, da sem se nekoliko pomudil pri delavcih. V razgovoru z njimi sem zvedel, da je cementne izdelke, ki so bili potrebni, dobavil mestni občini človek, ki ni v seznamu mariborskih legalnih obrtnikov in torej nima v Mariboru obrtnega pooblastila, ker je že leta 1936 odjavil svojo obrt. Seveda se mi je

zdelo vsa zadeva neverjetna, ker ni mogoče, da bi mestna občina, ki je poklicana, da šušmarstvo zatira, oddala dobavo cementnih izdelkov — šušmarju. Še več sem zvedel. Svoj čas je stavil ponudbo za dobavo cementnih izdelkov mestni občini tudi legalen mariborski obrtnik — davkoplachevalec pa je bila njegova ponudba zavrnjena in je dobavo dobil — šušmar.

Zadnji slovenski sodarji omagujejo

Na zadnjem občnem zboru je bila prikazana neizpodbitna kruta resnica, da zadnji slovenski sodarji propadajo. Edino združenje v Jugoslaviji je mariborsko in še to je pred razpustom, če se oblasti ne bodo še v zadnjem trenutku pobrigale za usodo slovenskih sodarjev. Soderska stroka je najslabše in najmanj zaščiten in zato ni nič čudnega, če so mnogi mojstri odšli med šušmarje. Vinski trgovci imajo svoje sodarje, sodarji-mojstri pa so brez naročil ali pa morajo delati znatno pod ceno. Položaj sodarjev je tudi zato tako težak, ker so njihovi izdelki tako trpežni. Sodi služijo okoli 100 let in sta v Rožpoju pri Mariboru dva soda, ki sta že 114 let stara ter nista bila še nikoli v popravilu. Slovenski sodarji kolikor jih še je, nameravajo z zadnjimi napori ustanoviti produktivno sodarsko združenje, pri čemer naj jih oblast vsekakor podpre.

Živilski trg

Danes je bilo na mariborskem živilskem trgu zelo živahno, ker je prva

sobota v mesecu in gospodinje niti ne barantajo niti ne kupujejo v reduciranih količinah kakor to delajo koncem meseca. Posebnosti zdaj na trgu ni, vsaj v blagu ne. Pozna pa se po značajen v cenah. Tako so jajca precej draga, saj jih kupujejo celo po 150 din. Mnogo je na trgu krompirja, zelja, repe in redkve. Cena krompirja je ostala nespremenjena. Prodajajo ga po 65 para do 150 din kilogram, merico pa po 5 do 6 dinarjev. Na perutninarstvem trgu je bilo 156 kokoši, 718 piščancev, 22 gosi, 56 puranov in 30 rac. Posebnost so purani, ki jih prodajajo po 30—70 dinarjev kljun. Piščanci so sedaj precej dragi in je cena za par od 20—60 dinarjev. Vsakdanji razgovori gospodinj na trgu se sučejo vedno okoli istega vprašanja, to je nove mestne tržnice, ki jim je že tako dolgo obljubljena.

m Poroke v Mariboru. V zadnjem času so se v Mariboru poročili Simon Simončič, tohnični poslovodja, in Ana Jeremič, posestnica; Anton Drakslar, pkovski pomočnik, in Marija Spindler; Anton Campana, orožniški narednik, in Ana Pukl, pos.

Maribor**Pred „Pohorskim dnevom“**

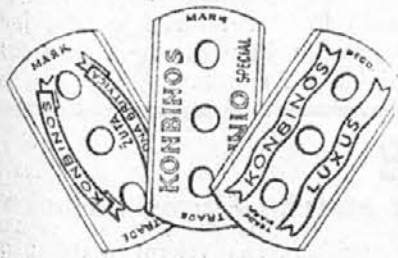
Priprave za „Pohorski dan“ so končane. Jutri nam bodo vrli Pohorci in zala pohorska dekleta pokazala plod svojega dela za pohorsko osamosvojitvijo. Jutri bo svečana otvoritev „Pohorskega dne“, ki bo v vseh prostorih „Uniona“. To nevsakdanje in značilno pohorsko prireditev so pripravile vse občine v območju Pohorja, da pokažejo, kolike važnosti je naše Pohorje v gospodarskem in narodnostnem oziru. Pomen „Pohorskega dne“ je predvsem gospodarski. Pohorci si hočejo izboljšati težak položaj z gospodarsko osamosvojitvijo. Namen pohorskega pokreta je ustanovitev zadruga „Pohorska samopomoč“, pod njenim okriljem bo lesna eksportna zadruga in gradnja weekend hiše na Pohorju in njegovem vzhodju. Prav zato je treba lo zdravo zamisel pohorskih rodoljubov najtopleje pozdraviti in prirediteljem čestitati, da se niso ustrašili truda niti sredstev, ki so bila potrebna za izvedbo tako velikopoteznega načrta. Program jutrišnjega „Pohorskega dneva“ bo trajal ves dan. Dopoldne bo po mestnih ulicah nenavadna povorka. Na težkih vozeh bodo pohorski drvar-

ji, oglarji in splavarji prikazovali svoje vsakdanje delo. Popoldne bodo zelo zanimive drvarske tekme. Zagali bodo debela posamič in v dvoje, z veliko in malo žago. Zmagovalci bodo nagrajeni s praktičnimi darili. Zanimiv bo tudi tek pohorskih fantov in mož z debli na ramah. Sledila bo velika pohorska tombola, pri kateri bodo izključno praktični pohorski dobitki. Zvečer pa bo v vseh prostorih „Uniona“ pohorska trgatva z ljudsko veselico, pri kateri bodo prikazani doživljaji in navade na Pohorju. Sodelovali bodo tudi sušteršičevi mali harmonikarji. Tako bo jutrišnja nedelja potekla v znamenju Pohorja in Pohorcev.

m Iz glasbene šole Glasbene Matice. Da dobi javnost nekoliko vpogleda v delovanje naše glasbene ustanove, nam je sporočilo šolsko vodstvo, koliko gojencev obiskuje posamezne predmete: klavir 88 gojencev, violino 52, solopetje 20, violončelo 6, pripravljalni tečaj 17, glasbeno teorijo 65, dijaški orkester 24, komorne vaje 6, dekliški zbor 20; vse predmete obiskuje skupno 298 gojencev

hji; Anton Tomc, železniški pleskar, in Antonija Kunej, kuharica; Avgustin Prištovnik, tkalski mojster, in Marija Košar, napeljevalka; Julij Parkaš, apreturni mojster, in Ana Kosar, napeljevalka; Anton Levart, zasebni uradnik, in Kristina Salokovič, zasebna uradnica; Franc Tomažič, inštalater, in Terezija Plejšek; Janez Tomanič, železniški premikač, in Amalija Fluher, tovarniška delavka; Peter Cafuta, mehanični delavec, in Neža Gerečnik, delavka; Jožef Kaube, mesarski pomočnik in Angela Palir, šivilja; Stefan Bojšek, posestnik, in Marija Kurnik, pos.; Marko Mert, uradnik, in Elizabeta Huber; Alojz Vaupotič, ključavničar, in Helena Zaletinger, ter Marijan Kostrenčič, ključavničar, in kuharica Matilda Žekar.

RUMENE zak. zašč. KONBINOS

britvice razveseljujejo milijone samobrivcev! Nedosegljiva možnost uporabe, idealno, higiensko britje. Komad po 1, 2 in 4 din v vseh strokovnih trgovinah. **Brezplačno** pošljamo vzorec na poskus, javite nam točen naslov in poklic.

KONBINOS, Maribor, poštini predal 70

Osebnostna vest. Za banovinskega uradniškega pripravnika pri banovinski centralni lekarni in veldrogeriji v Mariboru je postavljen g. Stanko Žgur.

Iz državne službe. Iz Litije je premeščen v Maribor učitelj Milan Pertot, v Gor. Radgono je premeščen učitelj Mirolav Verk iz Bodoncev, učiteljica Roza Sovre pa iz Vuzenice v Komendo, za notarja sta imenovana v Ormožu Alojz Ponebešek, na Vranskem pa Janko Horvat iz Murske Sobotice.

»Zdaj jo pa zagodem Zagorcu, temu neznošnemu sitnežu! Torej pišite, gospodična: Velespoštovani gospod Zagorec...«

Kultura

H koncertu Klasičevih

Dne 9. novembra t. l. priredita v dvorani Zadržne gospodarske banke naša domača pianista, zakonca ga. Elfe in g. dr. Roman Klasič koncert na dveh klavirjih. Taka glasbena prireditev pomeni posebno vrsto komorne glasbe, ki stavi glasbeno vrednoto kar moč pred poslušalca in ga vključuje v močno doživljanje skladne muzikalne tvornosti.

Sporod obsega troje vrhov klavirske glasbe: Brahmsa, Regerja in Busonija.

Brahms (1833-97) pomeni v zgodovini glasbe novo povezanost dobe preko romantičnega ideala s klasično strogo rednostjo. Teža njegovega vstvarjanja in strožnost oblike sta mu nujni sredstvi izraževanja, ko se mu zgošča občutenje do poslednje silnosti. Brahmsova umetniška osebnost označuje edinega, nenadkriljivega mojstra absolutne oblikovitosti v 19. stoletju, kot naslednika Beethovna, klasičista v bohotnem razcvetu romantike. Na tem večeru podata gospa in gospod dr. Klasič Brahmsovo sonato za dva klavirja, od mojstra samega prirejen kvartet v f-molu, op. 34 b.

Ves v narodu korenini Maks Reger (1873-1916). Njegova žarka osebnost sloji ob prelomu dveh dob: naši mladosti

m Predstojništvo mestne policije razglša, da bo v soboto popoldne in v nedeljo dopoldne zaprt promet na križišču Glavnega trga in Stolne ulice zaradi regulacijskih del mestne občine. Promet med Glavnim trgom in Koroško cesto ob Alojzijevišču bo zaradi tega začasno oboiesmeren.

m Umrli so v preteklem tednu v Mariboru 78-letna viničarka Terezija Peklar, 74-letna posestnica Ana Verdonik, 82-1. železničarjeva vdova Marija Ledinek, 66-letna trg. vdova Roza Weigert, 31-letni zidar Fr. Zemljič, 78-letna občinska reva Frančiška Kopic in 58-letna posestnikova žena Marija Vahtar.

m Sestanki Esperantskega društva se vršijo vsako sredo ob 20. v Narodnem domu III. nadstr. Vhod iz Kopalniške ulice. Gostje dobrodošli!

m Žrtev napada je postal pri Dupleku 18-letni posestniški sin Peter Tezeh. Ko se je vračal domov, ga je blizu domače hiše napadel neznanec in ga nevarno poškodoval. Ranjenca so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

m Vlomilec odpeljal kravo. Posestniku Petru Solaku v Ruperčah pri Sv. Marjeti ob Pesnici je neznan vlomilec vdrl v hlev in ukradel 2000 dinarjev vredno kravo.

m Žepar na živilskem trgu. Gostilničarka Terezija Gračnerjeva iz Frankopanove ulice je prijavila policiji, da ji je večeraj dopoldne neki žepar izmaknil ročno torbico, v kateri je imela zlato zapestno uro in 100 dinarjev gotovine.

Načete in spise razmnožuje Aleksandrova 12, Tel. 25-34 **PREPISBIRO**

m Prijeta vlomilca. Varnostne oblasti so prijele zloglasna vlomilca 35-letnega zidarja Ivana Okorna in 23-letnega pekovskega pomočnika Jakoba Fišerja. ki sta 1. oktobra vlomila v stanovanje žel. mizarja Franca Klančnika v Zg. Radvanju in mu ukradla za 4000 dinarjev razne obleke. Aretiranja sta vlomila tudi v stanovanje Jos. Krakerjeve v Studenčih in ji odnesla za 5000 dinarjev obleke in perila. Vlomilca so izročili sodišču.

Najnovije svile za večerne obleke Svila - Maribor, Gosposka 34

m Nasilnega berača 38-letnega rudarja Antona Š. je večeraj aretirala mariborska policija, ker je pijan nadlegoval razne stranke za milodare in bil pri tem zelo nasilen.

m Žensko krilo in žensko obleko so našli pri viaduktu v Frankopanovi ulici. — Lastnica naj se zgleda pri policiji.

m Pod vodstvom dr. Stefeta si je danes dopoldne posebna komisija, v kateri sta bila tudi prof. Baš in kipar Sojč, ogledala mariborsko stolnico. Razpravljali so o obnovi cerkvene zunanosti.

DAJTE TUDI VI HRANE VAŠI KOŽI

z aktivnim kolesterinom Solea-kreme!

ZA BOLJŠO PREHRANO KOŽE
SOLEA
krema

m Ukradeno kolo skrili za Dravo. Ključavničarskemu pomočniku Albinu Hobotu je bilo ukradeno novo kolo, vredno 1500 dinarjev. Policija je storilca kmalu izsledila v osebi Alojza Z., ki je kolo skrilo ob Dravi, kjer so ga res našli.

m Dva Dobermana ukradena. Gostilničarki Katri Stegljkovi iz Studencev je nekdo ukradel dve psiči dobermanske pasme in jo oškodoval za 2000 dinarjev.

m Vlom na podstrežje. V Tattenbachovi ulici 18 je nekdo vlomil v podstrežni shrambi Marije Lubčeve in Neže Čehove ter odnesel več porcelanaste posode.

Žične vložke

od 85 din, afrik madrace od 180 din, otomane od 350 din dobavljajo zajamčeno

„Obnova“ F. NOVAK, Jurčičeva 6

m Pri jutrišnji dopoldanski kino matineji v Grajskem kinu bo zopet pokazal g. Svengali več eksperimentov jasnovidosti in sugestije.

* Lutkovno gledališče Sokola Maribor-matica otvori letošnje sezono v nedeljo, dne 6. t. m., ob 15. uri z domačim delom »Zakleti kraljevič« pravljica igra v 9 slikah z godbo, ki je že pred leti navdušila našo deco. Igra je na novo opremljena in dobro pripravljena. K obilni udeležbi vabi lutkovni odsek.

* Zlate zapestne ure 230.— din pri M. Ilgerjevem sinu, juvelirju, Gosposka 15. Prodaja tudi na obroke brez povišanja cen.

* Organizacija tekstilnih tehnikov abs. tekst. Šol poziva vse članstvo iz Maribora in okolice, da se udeleži tovariškega sestanka v nedeljo, dne 6. novembra, v lovski sobi hotela »Orel« ob 10. uri. Udeležba obvezna. Odbor.

* GRič, klobase, prenočišča, garaže, ameriška elektrika, gričkovec.

* Dr. Sava Aleksič, specialist za ušesa, nos in grlo ordinira v Jurčičevi 6.

* Sokolsko društvo Maribor III. (Krčevina-Košaki) vabi k Nušičevi veseloigrji v 3 dejanjih **Narodni poslanec**, ki se bo vprizorila v krčevinski šoli v nedeljo, dne 6. novembra 1938, točno ob 16. uri. Sokoli in prijatelji Sokolstva pridite!

* Vodnikova družba bo letos izdala povest »Večne vezi« izpod peresa znanega slovenskega pisatelja dr. I. Šorlija. Vodnikova družba prav ljudno vabi čitatelje »Večernika« v krog Vodnikovcev. Prijave sprejemajo poverjeniki in družbena pisarna v Ljubljani, Knaflejeva ul. 5. Članarina znaša 20 din; za ta denar dobite štiri knjige.

* Vse gg. poverjenike(ice), ki še niso poslali nabiralnih pol, prosí Vodnikova družba, naj jih čimprej pošljejo. Z razposiljanjem knjig pričnemo 20. novembra.

* Zvočni kino Pobrežje, v soboto 5. in v nedeljo 6. nov. razkošni film, poln humorja in ljubezni. »Kraljev jetnik«. P. Kemp, S. Laner, A. Sandrock, H. Hildebrandt.

* Pozor na rumene britvice! Med tisoči britvic se pojavlja že dalje časa vedno več rumenih in prav pozlačeni britvic, barva zak. zašč. Ne samo idealno britje, temveč tudi največkrat se lahko brije s Konbinoš britvicami. Glej oglas in ponudbo brezplačnih poskusenj!

* »Putnik« sporoča, da je prejel od ENIT-a, to je od generalne direktije italijanskega turizma obvestilo, da vživajo skupine od najmanj 15 oseb pri obisku muzejev in galerij slik 50% popusta od normalne vstopnine.

Nočna lekarniška služba: Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg, t. 22-70; Dvorana lekarna pri Sv. Arehu, Glavni trg, tel. 20-05.

Kino

Grajski kino. V soboto poslednjič Ničevo. — Od nedelje dalje Velike norosti. Pavla Wesely, Rudolf Foerster.

Mariborsko gledališče

Sobota, ob 20. uri: »Pokojnik«. Red B. Nedelja, ob 15. uri: »Kar hočete«. Ob 20. uri: »Boccaccio«.

Ponedeljek: Zaprt.

Torek, ob 20. uri: »Pokojnik«. Red D.

V nedeljo dve predstavi v gledališču. Popoldne za okoličane ponovitev Shakespearovih še vedno privlačne in vesele komedije »Kar hočete«. — Zvečer se ponovi zlasti za neabonente in ljubitelje klasične in vendar zelo zabavne glasbe Suppejeva izborna uspela opereta »Boccaccio«.

ra Regerja (gigantična Fantasia kontrapunctistica) ga uvršča v vrsto harmonističnih klicarjev novega obdobja kakor Schönberger (indijanska skicirka in indijanska fantazija), ga postavlja pred zvočni impresionizem Debussyja in ga veliči v prečiščeni komorno-muzikalni godalni mnogozvočnosti (Straussova »Ariadna«). Njegov programski Duettino concertante po Mozartu odseva pri ogromni stvariteljski sili vso mnogostranost svoje dobe v svojstveni univerzalni izrazni genialnosti.

Podajanje takih vrhovnih umetnin ne zahteva samo popolnega mojstra na klavirju, vladarja instrumenta in svoje muzikalne sposobnosti, temveč z ognjem umetniške izvoljenosti prešinjene osebnosti, ki črpa svoje sile iz nevsahljivega vira čiste umetnosti, hodeč roko v roki z dovršenim znanjem in z globoko, na vsako žrtvovanje pripravljeno zavestjo eminentne odgovornosti.

Srečni smo, da jih lahko zremo v naši pianistični dvojici.

Vsem ljubiteljem velike glasbe, zlasti pa naši glasbi vdani mladini obeta ta prireditev izreden dogodek v našem, po čisti umetnosti hrepenečem življenju.

A. Koprivc.

k Jirina Stepničkova v Zagrebu. V soboto je igrala v Zagrebu vlogo Marte v

Langerjevi dramii »Številka 72« znamenita češka dramska in filmska igralka Jirina Stepničkova, ki je znana pri nas najbolj po svojih vlogah v čeških filmih »Pater Vojteh« itd. Dosegla je izreden uspeh, vendar pravi zagrebška kritika, da se je ob tej priliki pokazala znova tudi vsa izredna umetniška sila naše Vike Podgorske, ki igra sicer v Zagrebu vlogo Marte. Kritika izreka željo, naj bi Podgorska nastopila v zameno v Pragi. Vika Podgorska je pričela svojo kariero v Mariboru.

k Emanuel Vidović, nestor hrvatskih slikarjev, ki živi v Splitu, je priredil sedaj razstavo svojih najnovjših del v Ulrichovem salonu v Zagrebu. Razstava je bila odprta 2. t. m. in obsega okoli 20 olj ter 40 pastelov in risb.

k Pedagogička enciklopedie. V Pragi izhaja v zvezkih veliko delo »Pedagoška enciklopedija«. Sedaj je izšel že 35 snopič. Izdaja jo založba »Novina«, delo pa pišejo znani pedagogi dr. O. Chlup, J. Kubálek, in dr. J. Uher. Mogla bi služiti tudi našim pedagogom, ki razumejo češki.

k Prenovljeni »Evgen Onjegin«. Po dolgih letih so te dni v Nemčiji zopet vprizorili slavno opero Čajkovskega »Evgen Onjegin«, in sicer v Narodnem gledališču v Monakovem. Clemens Krauss je delo nekoliko moderniziral, zlasti zaključno sceno, in kakor pravijo kritiki, operi v korist. Dosegla je lep uspeh.

Sport

Priprave za Olimpiado

Samo 16. mesecev še nas loči od zimske olimpiade v St. Moritzu, a 20 mesecev od XII. olimpijskih iger v Helsinkih. Zato se bo sestel v Zagrebu 2. nov. plenum JOO, ki bo proučil in razpravljalo o vseh načrtih in predlogih posameznih olimpijskih zvez. Vsaka zveza mora za to sejo pripraviti poročilo o potrebi denarne podpore, prijaviti mora število svojih tekmovalcev za olimpiado, predložiti mora predloge za pripravljane teh tekmovalcev za olimpiado, pripraviti mora proračun za potovanje in dr., tako da se bodo že na tej seji določili glavni obrisi sodelovanja naših sportašev na olimpiadi. Idealno bi bilo, ako bi strokovno sportni in finančni pogoji dovoljevali, da bi se mogli udeležiti vseh tek-

movanj olimpijskega programa s polnim številom tekmovalcev. Ker to žal še ni mogoče, je treba vsaj gledati, da sredstva, ki so nam na razpolago, kar najbolje porabimo.

Izgleda, da bomo sodelovali v gimnastiki, plavanju, lahki atletiki, nogometu, rokoborbi, kolesarstvu, kajaku, mečevanju, boksu, veslanju, jadrnanju, streljanju in konjskih sportih. Od ženskih disciplin pride v poštev le plavanje in event. lahka atletika. Posebno vprašanje še je trenutno tudi sodelovanje Jugoslavije v nogometnem olimpijskem turniru, kar bo težko izvedljivo, ako ne bo mogoče doseči sodelovanja med Jugoslovansko nog. zvezo in Jugoslovanskim olimpijskim odborom.

Kolesarska dirka SK Železničarja

Jutri bo medkлубska kolesarska dirka, ki jo je prireditelj SK Železničar zadnje nedelje preložil radi slabega vremena. Dolžina proge Maribor—Hajdina—Slov. Bistrica—Pragersko—Maribor znaša 65 km. Na startu bodo najboljši mariborski in tudi nekateri zunanji vozači, med drugimi se je baje skesal tudi Štefan Rozman, ki se še vendarle ne namerava umakniti v zatišje. Start bo ob pol 9. pred Železničarjevim stadionom, kjer bo tudi cilj za dirkače, ki se bodo vrnili okoli 11. ure. Zmagovalec medkлубske dirke bo prejel lep pokal, klubski prvak pa bo še posebej dobil lepo darilo.

Prva mednar. šola za smuške skoke in polete v Planici

Vodstvo Prve mednarodne šole za smuške skoke in polete je razposlalo okrožnico, v kateri javlja, da bo letos začela poslovati gori imenovana šola pod pokroviteljstvom in nadzorstvom Ministrstva za telesno vzgojo naroda. Začetek dela je določen za december, vse skakalnice bodo dnevno oskrbovane, tečaje bo pa vodil zopet g. Albin Novšak. Udeležba bo za vsakogar brezplačna ter je zato pričakovati številnega odziva. Vodstvo šole prosi, da bi se mu sporočili nasveti in želje, ki jih bo rado upoštevalo, v kolikor se bodo dali spraviti v sklad s sredstvi, ki so na razpolago, da se tako doseže šolin cilj: Krepka in učinkovita pomoč našim tekmovalcem v njih. delu.

MARIBORSKO OKROŽJE BREZ TEKEM.

V celem mariborskem okrožju se jutri ne bo vršila niti ena nogometna prireditelja, niti prvenstvena niti prijateljska.

Celjski sport

v Celju se bodo jutri vršile tri prvenstvene nog. tekme, med njimi dve prvorazredni. Na igrišču Celja se bosta

srečali ob 14. enajstorič Jugoslavije in Celja, na igrišču Atletikov pa bosta tekmovali po dve garnituri Atletikov in Olimpa, in sicer ob 13.30 juniorji, ob 14.30 pa prvi moštvi. Po presenetljivih rezultatih zadnje nedelje vlada za jutrišnje tekme veliko zanimanje. Obe prvorazredni tekmi bosta sodila ss. gg. Reinprecht iz Celja in Lukežič iz Ljubljane.

GRADJANSKI PREKINIL VSE ODNOSAJE S SLAVIJO

V zvezi z dogodki na tekmi Slavija (S) — Gradjanski, ki se je odigrala preteklo nedeljo v Sarajevu in pri kateri sta bila poškodovana igralca Brozovič in Hügl, kakor je poprej Gradjanski že v tekmi z istim klubom izgubil Beloševiča, je upravni odbor SK Gradjanski sklenil, da prekine s SK Slavijo vse odnose — tudi odigravanje prvenstvenih tekem. Da pa bo dobil zato odobrenje klubovega članstva, je sklical odbor izredni občni zbor za 10. t. m., kjer se bo o ukrepih kluba še nadalje sklepalo. Gradjanski in poškodovani igralec Brozovič sta vložila prijavi proti igralcu Rajliću, ki je Brozoviča poškodoval, ravno tako pa je klub prijavil Kranjca, ki je na lanskim tekmi poškodoval Beloševiča.

ANGLIJA : ŠKOTSKA 3:1 (2:0)

V Wolverhamptonu se je vršila nogometna tekma med reprezentancama Anglije in Škotske za prvenstvo Velike Britanije. Po trdem boju je zmagala Anglija, za katero sta zabila gole Boyes in Dix (2), Škoti so pa dosegli svoj gol iz enajstke. Z izjemo dveh igralcev so Angleži nastopili z istim moštvom kakor proti Kontinentu. Ta tekma šteje k turnirju štirih dežel, v katerem je na ta način zmagala Anglija, ker je porazila Irsko, Škotsko, izgubila pa je proti Walesu.

GRADNJA OLIMPIJSKE VASI V HELSINKIU

Za olimpijsko vas v Helsinkiu so že izdelani načrti, tako da je treba samo še

odobrenja od pristojnih oblasti, da se bo pričelo z gradnjo. Zgraditi nameravajo okoli 30 hiš s približno 1000 sobami. Na vsakega sportnika je preračunanih 7 kv. metrov površine v sobah, tako da bo v olimpijski vasi lahko stanovalo okoli 3000 sportnikov.

s. Na konferenci zimsko-sportnih delavcev v Ljubljani, ki se vrši danes in jutri, zastopa JOO glavni tajnik Miroslav Dobrin.

s. Na jubilejnem 35. letnem občnem zboru HAŠK-a je bila s 52:43 glasovom izvoljena lanska klubova uprava. Opozicija je bila torej neobičajno močna.

s. Moša Marianovič, naš najpopularnejši nogometaš, se bo jutri v Beogradu poročil.

s. Beograjska Jugoslavija, ki je doslej zaman terjala Bolgarsko nogometno zvezo, je pooblastila nekega sofijskega odvetnika, da iztoži dolžni znesek 30.000 din.

s. Angleški ligaši na Kontinentu. Spomladi bodo gostovali na Kontinentu nekateri angleški ligaški klubi. Tako bo Arsenal igral v Pragi, Budimpešti in Bukarešti, Everton in Aston Villa pa sta dobila ponudbe iz Skandinavije.

s. Na Vseh svetih dan je Ujpest porazil Salgotarjan z rekordnim rezultatom 11:0 (6:0) ter se je zasidral na čelu tabele pred Hungarijo.

s. Finska zveza v hokeju na ledu je sklenila, da se bo letos prvič udeležila tekmovalstva za svetovno prvenstvo v Baslu v Švici. Doslej so Finci igrali samo poseben hokej na ledu z žogo.

s. Ženski svetovni rekord v hrbtnem plavanju na 100 m je postavila v Kopenhagnu Nizozemka Cor Kint, ki je rabila 1:13,5 ter je tako za desetinko sek.boljšala rekord svoje rojakinje Nide Senfiove.

s. Jutri bo v Lausanni meddržavna nogometna tekma Švica:Portugalska.

s. Boks. Selly Krieger (USA) je postal svetovni prvak srednje teže z zmago nad Al Hostakom (USA), ki je branil naslov prvaka. Krieger je zmagal v 15 rundah po točkah, srečala pa sta se v New Yorku. — Henry Armstrog, svetovni prvak v welter kategoriji, se je malo pred borbo za naslov prvaka pri treningu težko poškodoval, tako da je za nekaj časa onesposobljen. Njegov nasprotnik naj bi bil Filippino Cerefino Garcia.

Filatelija

i. Nadaljnje prezidentske znamke USA. Izšle so poleg dosedanjih še znamke s podobami prezidentov Franklina Piercea, Jamesa Buchanana, Abrahama Lincolna in Andrewa Jacksona.

i. Finska poštna uprava je izdala o priliki 300-letnice finske pošte spominske znamke, na katerih je upodobljeno poštno poslopje iz l. 1787., poštni parnik iz l. 1700 in poštno letalo iz l. 1938.

i. Mozambique. Portugalska je izdala za kolonije nove znamke s podobo Vasca da Game in drugih pomorcev.

i. Andora. Francoska pošta je izdala znamke za to majhno pirenejsko republiko z likom raznih svetnikov in svetnic.

i. Belgija je izdala letos že dva bloka znamk (za spomenik kralju Albertu in v korist katedrale v Koelkelbergu), zdaj pa je izdala tudi tretji blok, ki ga je izdala o priliki mednarodnega kongresa za turizem v Costermansville, in sicer s celo serijo znamk Belgijskega Konga.

i. Za Aleksandretto je izšlo nekaj znamk Sirije s pretiskom »Sandjak-Aleksandrette«, nekaj pa s pravim imenom tega ozemlja »Hatay«.

i. Costarica. Trikotna znamka, izdana l. 1932 ob filatelistični razstavi, je razprodana. Poštna uprava je zdaj izdala novo znamko, ki predstavlja Kolumbovo pristajanje v Ameriki.

Šah

Iz matcha Estonska-Finska

O velikem šahovskem matchu med Estonijo in Finsko smo že poročali. Danes prinašamo še iz tega dvoboja zanimivo partijo:

Siciljanka

Beli: K a i l a (Finska). Črni: S e p (Est.).
1) e2—e4, c7—c5 2) Sg1—f3, d7—d6
3) d2—d4, c5:d4 4) Sf3:d4, Sg8—f6, 5) f2—f3, e7—e5 6) Lf1—b5+, Lc8—d7 7) Lb5:d7, Sb8:d7 8) Sd4—f5, Sd—b6 9) 0—0 g7—g6 10) Sf5—h6! d6—d5 11) Lc1—g5, Lf8—e7 12) Dd1—d3, Dd8—c7 13) Sbl—c3, Ta8—d8 14) Ta1—d1! d5—d4 15) Sc3—b5, Dc7—c4 16) f3—f4, Dc4:d3 17) c2:d3, a7—a6 18) Sb5—c7+, Ke8—d7 19) f4:e5, Kd7:c7 20) e5:f6 in črni preda, ker ne more več preprečiti izgube kvalitete.

š. Šahovski klub »Karlsruhe« je prireditelj od 29. oktobra do 6. t. m. Rutzov spominski turnir, ki se ga udeležujejo med drugimi nemškimi mojstri tudi Eliskases, Bogoljubov, Kieninger, Engels, Richter in drugi.

š. Med Ljubljano in Zagrebom bo odigrana jutri v Zagrebu medkлубska tekma, ki bo odločila, kdo bo igral v finalu za državno klubsko prvenstvo! Beograjski in zagrebški krogi pripisujejo zmago Ljubljani.

š. VIII. kolo turnirja za prvenstvo UJNZB. Kuster je premagal Marvina, Ante Reinsbergerja, Lukeš sen. Karla, Rupar Voduška, Šket Pečaja. Preseneča nepričakovana zmaga Geigerja nad Mišuro. Partija Skala Lukeš jun. je bila prekinjena. — Stanje po 8. kolu: Kuster 7½, Ante 5½, Peče 5, Marvin in Rupar 4½ (1), Lukeš sen., Mišura, Reinsberger 4½, Skala 4 (1), Lukeš jun. 3 (1), Šket 3, Geiger 2, Vodušek 1, Karlo 0. — Prihodnje kolo se igra v torek. V prekinjeni partiji iz 6. kola je Peče premagal Ruparja, iz 7. kola pa je Ante premagal Pečaja.

KRALJICA MARIJA ROMUNSKA:

67

Zgodba mojega življenja

»V pol uri bomo na cilju. Lahko se že pričneš oblačiti.« Nandova roka je ležala na mojem ramenu; čutila sem njen lahni drget. Vedel je pač, kaj me čaka. Sklonil se je k meni in me poljubil.

Pričela sem si oblačiti najlepše oblačilo, ki mi ga je bila mama skrbno pripravila za vstop v moje novo domovinsko mesto. Mama je često zatrjevala, da so obleke vsemu svetu največjega pomena, zlasti na jugu, in se moram ob vsakih večjih prilikah najskrbneje obleči. To je dolžnost vsake princese. Razen tega mi je povedala, da grem v ortodoksno deželo, da moram spoštovati cerkev in poljubiti križ, ako mi ga svečeni ponudi, ter se pokrižati, ako se drugi pokrižajo. In to sem tudi storila, čeprav me je bilo spočetka sram, ker sem si mislila, da so vsi pogledi le vama uprti.

O ti vedno vame uprti pogledi! A nihče mi ni mogel zagotoviti, da so mi tisti, ki me gledajo, tudi zares naklonjeni.

Čeprav so bili celi polki vojaštva na delu, da očistijo progo od snega, smo prispeli v Bukarešto vendarle z večurno zamudo. Meni se je zdelo itak še vse prezgodaj. Ves čas sem prosila Boga, da vlak nikoli ne bi dosegel cilja. Tako tesno mi je bilo pred prihodom. Moji prsti so bili čisto trdi, tako močno sem se držala Nanda. Pokazal je nasproti meni mnogo sočutja, ni me pa znal opogumiti. Čutila sem, da je tudi on vznemirjen. Takrat ga še nisem poznala dovolj, pozneje na sem spoznala vedno po bledeci okoli njegovega izra-

zito aristokratskega nosu, da je nervozen. Skušala sem se razvedriti, a sem čutila, kako mi silijo solze v oči.

Vlak je žvižgal, kolesa so počasneje ropotala, od daleč se je oglasila godba, postajala vse bolj glasna in nazadnje smo se sunkovito ustavili na postaji. Skušala sem se opogumiti in vdati v prvo srečanje z ljudstvom, ki naj postane poslej moje ljudstvo. Vsa postaja je bila zastavljena s četami, ki so glasno vzklikale v pozdrav. Ti vojaki so mi že takoj ugajali. Bili so majhni in krepki, rjavih obrazov, črnih oči, belih zob in živahni. Imeli so temnorjave plašče in na glavah čudne klobuke s petelinjim perjem kakor italijanski bersaglierji. »To so moji lovci«, je dejal Nando. »jaz sem major prvega bataljona. Povišali so me za najino poroko.«

To so torej bili Nandovi lovci. Ponos, ki ga je pri teh besedah pokazal, naju je opogumil in čutila sem se že bolj med svojimi. Dasi mi je bilo prve dni vse tako novo, se mi je zdela vojska že takoj spočetka nekako blizu, kar me je napolnjevalo z močnejšim zaupanjem. Med vojaki se nisem nikoli počutila tujo. Vedela sem, da bodo vselej stali ob moji strani. Ali je bila to neka slutnja tiste bodočnosti slavnihih, a strašnih let, ki smo jih morali skupaj preživeti? Mogoče.

Vlak je stal. Godba in vzklikanje, oboje se je mešalo v silno bučanje. Najbolj glasni so bili vojaki. Kričali so iz vseh grl. Taki so bili tudi vse poznejše življenje, kjer koli sem se z njimi srečala. Celu v strašni zimi 1916-17, ko so v razcepanih uniformah, brez čevljev s cunjami okoli nog, izmučeni in sestradani z zadnjimi močmi korakali po snegu, celo tedaj, ko so bili samo še žalostne sence, revni ostanki naših hrabrih polkov, so mi klicali svoj pogumni »Hura!« in njihova

trudne, od vojskovanja in umikov izmučene oči so bile uprte vame, v njih pa je gorelo zaupanje in spoštovanje, ki ga nobeno trpljenje ni moglo pregnati iz njihovih src.

Prvi je izstopil Nando. Stric ga je na čelu svojih najvišjih častnikov in dostojanstvenikov toplo pozdravil. Takoj nato je iztegnil roke proti meni, da mi pomaga izstopiti. Potem me je objel. Trepetal je; tudi on je bil prevzet. Bil je velik dan, zmagoslaven dan, dan izpolnitve. Toda pomenil je obenem tudi trpko odpuved. Stric je poznal žrtev; tudi on je imel svoje sanje.

Dostojanstvenike so mi predstavili po njihovih položajih. Bili so vsi navzočni. Ministrski predsednik Lascar Catargiu z vsemi ministri, župan glavnega mesta Nicu Filipescu, rektor univerze, predsednika zbornice in senata, zastopniki pravosodja, vojske, cerkve, policije... Gospodje so prišli večinoma s svojimi damami. Ze takrat sem opazila eleganco romunskih žensk.

Vojaška godba ni prenehala igrati. Tekmovala je z vzkliki vojakov. Vsa postaja je bila poplavljena z ljudmi in valovi navdušenja so me potegnili s seboj. Zdelo se mi je, da sem kakor žoga na razburkanem morju. Romunski sprejemi so bili tedaj zelo presrečni, toda neurejeni, in tisti, ki so ga sprejemali, je moral budno paziti, da ga niso množice potegnile v svojo sredino. Nazadnje se je le posrečilo, da je mogel župan do naju s kruhom in soljo. Ob tej priliki je tudi nekaj govoril, toda njegove besede so v vrvežu popolnoma zamrle, da ni bilo mogoče razumeti niti ene same. Nazadnje so se pa prilele do mene tudi dame in me naravnost zasušle s šopi cvetja, ki jih vseh nisem mogla sprejeti, kajti bilo jih je preveč.

(Dalje sledi.)

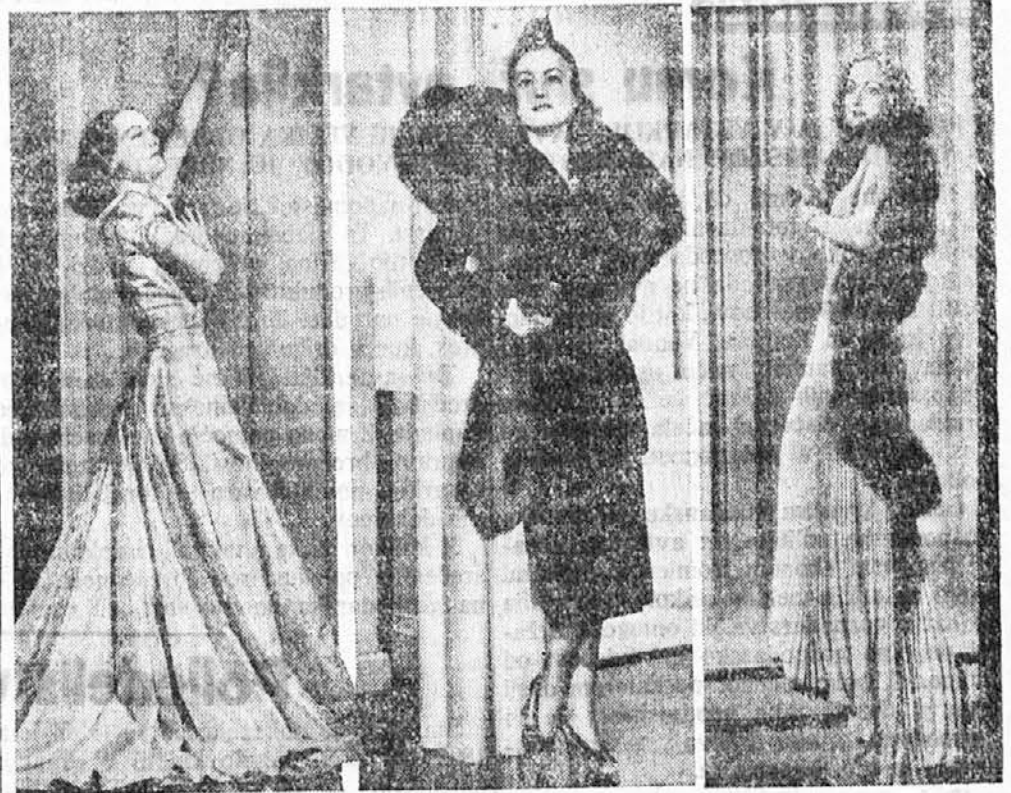
Zenski kotiček

Dnevno pospravljanje v stanovanju

V našem, kakor tudi v vseh drugih mestih je mnogo velikih stanovanjskih kasa. Te velike hiše stojijo v sredini mesta, ob glavnih ulicah, Dvorišča, če splahso, so prav majhna. V teh hišah stanujejo mnogo strank, ki imajo pač najboljšo voljo, da drže svoja stanovanja v redu in snagi. To je pa jako otežkočeno, če noče biti človek navzkriž z vsemi strankami, hišnim gospodarjem, oblastjo in mimo-idočim občinstvom. Če hočeš imeti snažno stanovanje, je treba skoraj dnevno stepati preproge, posteljnino, cunje za prah in drugo. To željo imajo več ali manj vse stranke v hiši — ta malo bolj zgodaj ona malo pozneje ali pa mogoče celo vse ob istem času. Tu nastaja za obstoječe razmere v večini takih hiš skoraj nerešljivo vprašanje. Če pogledaš tesno dvorišče velike stanovanjske hiše, vidiš tam vsak dan (izvzete niso navadno niti nedelje) viseti cele vrste raznega perila — pogosto celo čez noč. Stresati prah na dvorišče je torej strogo prepovedano in že radi človekoljubja nemogoče. Kaj pa skozi okna, čeprav je to oblastveno zabranjeno? Če stanuješ v tretjem nadstropju, si nakoplješ skoraj krv-

no sovražstvo vseh strank v drugem in prvem nadstropju, kajti nikjer ni zapisa-no, da morajo one vohati, kedaj bo zgornja stranka prašila, da bi zaprle okna, a še potem se mažejo šipe. Če pa stanuješ v spodnjih nadstropjih, pa ti zopet ne bo prav, če dobiš vsak dan pravo ploho smeti in prahu v svoje stanovanje. Predvsem pa hodijo po ulicah ljudje, ki nikakor niso dolžni zbirati na svojih glavah in obleki tujih smeti ali celo golazni. A nihče ne more zahtevati od nas, da radi vseh teh zaprek ne bi čistili stanovanja.

Bilo bi torej želeli, da se tu nekako pomaga. Mislim, da je rešitev tega vprašanja predvsem v rokah hišnih gospodarjev. V hišnem redu, ki ga mora imeti vsaka hiša, naj bo natančno določeno, katere dneve in ob katerih dnevni urah je dvorišče na razpolago za sušenje perila, oziroma, kedaj je na razpolago za iztepanje prahu. Razen tega naj bo določen tudi vrstni red strank, da ne bo medsebojnih preprirov in nepotrebnega zamujanja glede časa. Iztepanje prahu skozi okna na ulico je v vsakem pogledu nehi-giensiško in ga je treba povsem zabraniti.

Tri mične toalete ameriške filmske igravke Joane Crawfordove

Negujte se zvečer, če hočete biti lepe

Zelo zgrešeno je mišljenje onih, ki mislijo, da so s tem, če so kupile toaletno milo, pasto za zobe in kremo za lice, izvršile že vse pogoje za doseg svojega lepote in čistote. Ni samo važno, kakšna sredstva uporabljamo za negovanje svojega telesa, predvsem lica, temveč zelo važno je, kako jih uporabljamo. V prvi vrsti je važno, da stalno negujemo svoje telo, ker le potem lahko pripišemo sredstvom, ki jih uporabljamo, kakšno korist. Po enkratni uporabi ne smemo pričakovati nikakršnih čudežev. Dnevno vzdrževanje telesne snage lahko rodi večje uspehe, kakor pa če samo tu in tam uporabljamo vsamogoča kozmetična sredstva.

Vse, karkoli počnemo v doseg svojega lepote in čistote, moramo opraviti zvečer. To je prvi in glavni pogoj za uspeh. Vse prah, ki se nabere tekom dneva na telesu, ter puder in šminko moramo zvečer umiti s sebe, jutranje umivanje ima namen le osvežiti telo. Luknjice v koži naj bodo čez noč čiste, da lahko koža diha. Tudi zobe je treba umivati zvečer, da nam razkrajajoči se ostanki hrane čez noč ne načno zobovja. Puder in šminko je pred umivanjem najbolje odstraniti z vazelinom ali pa z losionom, t. j. vodico za umivanje lica. Nato lice izmijemo s

toplo, pozneje pa izplahnemo s hladno vodo. Šele tako očiščeno kožo lahko namažemo z nočnimi kremami. Spanje z napudranim in našminkanim licem je za kožo naravnost pogubno.

Če vse navedeno opravite zvečer, se zjutraj v par trenutkih osvežite in že ste lahko pri zajtrku in na poti v službo.

ROBERT MONTGOMERY
filmski igralec MGM

V zgodovini bo pojasneno

Miško Kranjec.

Zgodilo se je novo izdajstvo nad slovenskim narodom. O tem smo si danes vsi na jasnem. Resnica pa, in to žalostna resnica je, da ne vemo, kdo je napravil to izdajstvo. Oni pravijo, da smo ga mi, mi pa trdimo, da so ga oni, in tako se s temi osebnimi zaimki lahko žogamo dolga leta, ne da bi mogli stvar vsaj malo pojasniti. Izdajstvo je tu; vsi ga vohamo v zraku, kakor včasih vohamo požar, ki za enkrat samo še tli, pa ne moremo do-gnati, kje tli. Z izdajstvom je kakor s krivo prisego pred sodiščem: prideta grešnika in prisežeta, oba prisežeta in hočeta biti nedolžna, ko je stvar vendar jasna, in jasno je, da je eden od obeh po-kriven; prisegel. Bog, ki na križu viseč pred sodnikom sklanja glavo, pa molči in noče povedati, kdo prisega po krivem. Tudi sodnik molči in prepusti vso stvar bodočnosti, ko se bo eden ali drugi kako izdal.

Pri Čehih je bilo takisto. Koliko hrupa je bilo zaradi izdajstva! Razgnevili smo se vsi po vrsti, danes pa je vendar znano, da Čehi sami niso bili tako nedolžni, kakor bi bilo pričakovati. Na Kitajskem pa je izdajstvo tako rekoč narodna stvar. Niso pa izvzeti niti drugi kraji, niti druge države, niti posamezniki, stranke, podružnice, skupine, kulturni krožki in podobno. Res je sicer, da se pozneje, ko je stvar že pozabljena, ali ko vsaj več ne

boli, najdejo nekaki razlogi za to izdajstvo in se izdajstvo potem označi kot zaslepljenost ali kaj podobnega, narod pa gre svojo pot naprej in si išče prostora na soncu; toda izdajstvo ostane — izdajstvo.

Žalostno pri stvari je samo to, da ni nikjer na svetu nikogar, ki bi izdajalce poklical na odgovor. Nasprotno, izdajalci si, kakor pravimo, strateško zavarujejo hrbet in v miru preživijo ostanek svojega življenja. Znani so nam celo odlični primeri, kako so izdajalci — in to na žalost v večini primerov — prav lepo živeli do konca svojega življenja, ne da bi jim kdaj kdo kaj očital, ali da bi jih poklical na odgovor. Tako lahko upamo, da se bo zgodilo tudi tokrat.

Je način, kako je mogoče priti izdajstvu do živca, ta način pa je tako klavrn, da ni mogoče kaj drugega, kakor posme-hniti se ob njem. To je zgodovina. Zgodovinarji posedajo po muzejih, po knjižnicah, brskajo za ostanki, in naposled, če so količkaj zvesti resnici, odkrijejo pravo lice vsake stvari. Vendar pa ima zgodovina eno veliko napako; res, da bi lahko rekli, da je to skoraj edina napaka njena, toda je tako velika, da odtehta vse drugo: prepozna je. Preden zgodovinarji doženejo resnico, izdajalec v miru in brezskrbno, celo čaščen in priznan pre-življuje ostanek svojega življenja; že ga pompozno pokopljejo, in že zginejo pod veličastnim spomenikom njegove kosti, ko zgodovinarji doženejo: bil je izdajalec. Če hodijo mrtvi, kakor trdijo pravljice in ustna izročila, v temnih nočeh posedat na zglavje svojega groba, odkoder zrejo

Žena nikoli ne sme pozabiti,

da ne sme kazati ljubosumnosti, čeprav trpi. S tem vzbudi samo možovo trmo.

da ne sme reči o ženski, ki se zdi možu prikupna, da je grda ali celo malopridna,

da mož ne sme vedeti, da ga ona bolj ljubi nego on njo,

da možki ne mara solz,

da mora ostati mlada, lepa in privlačna ter se radi tega negovati.

da bi se morala naučiti spoštovati možev poklic,

da mora možu preinogokrat odpustiti, če jo užali.

da gre ljubezen res skozi želodec.

Kuhin'a

Rezine paprike. Prereži veliko papriko čez polovico, odstrani seme in jo položi v kožo, ki si v njej razgrela žličico masti ali olja, da se prav malo popeče in zmehča. Pečeno papriko zloži na krožnik in jo nadevaj po vrhu z zmešanim jajcem, potresi po vrhu nekoliko drobno zrezanega želenega peteršilja ali drobnjaka in postavi kot samostojno jed na mizo.

Žemljine rezine za juho. Odreži dan starim žemljam skorjo in jih razreži na prst debele rezine. Vsako rezino pomoči v raztopljeno surovo maslo in potresi z nastrganim bohinjiskim sirom, zloži rezine na pekačo in postavi v pečico, da nekoliko zarumene. Nato jih zreži na majhne rezine in stresl v čisto govejo juho,

na kar postavi takoj na mizo. Ali pa daj rezine posebej in juho posebej.

Gobni ragu. Praži v trelh žlicah olja krožnik oparjenih in ožetih gob z žlico drobno zrezane čebule in zelenega peteršilja. Ko gobe vso mokroto popijejo, jih potresi z žlico moke, prideni četrt litra posebej kuhanega graha in dva debela, na kocke zrezana kuhana krompirja z vodo vred, prideni ščep popra, osoli in ko vse skupaj nekaj minut vre, prilič dve žlici vina ali pol žlice kisa.

Postavi kot samostojno jed s kruhom, polento ali makaroni na mizo.

Zelo tečna in okusna jed.

Praktični nasveti

Praznih zacinjnih posod nikoli ne puščaj na vročem štedilniku. Kositer ali cin se namreč hitro raztopi. Zato tudi ne uporabljaj takih posod za razbeljenje masti. Mast razbeljaj v navadni železni ponvi.

Lesene kuhinjske deske postanejo sčasoma motne, temne. Ako jih od časa do časa odrgneš z vodnim prekisom (superoksidom), so zopet svetlobele.

Novo položeno (emajlirano) posodo pred prvo uporabo napolni z vodo, vrzi vanjo na dva litra vode 5 dkg soli in dodaj prav toliko kisa. Ta tekočina naj vre v posodi eno uro; glazura se na ta način dalje časa ohrani.

Jajca ostanajo dalje časa sveža, ako jih odrgneš s kožo od slanice.

po svetu, tedaj se morajo nasmehniti marljivim zgodovinarjem, kakor se posmehe zajec psu, ko ga njegove noge ponesejo v varno razdaljo pred zasledovalcem. Tako se lahko posmehejo vsi izdajalci in tako se bomo posmehnili mi, če smo res bili izdajalci!

Tako je z zgodovino! Zato pa zgodovinarji lahko v miru delajo in jim tisti, ki so izdajali, nikdar ne stopijo na prste, čeprav so mogočni: prevelika razdalja je med njimi, zgodovinarji grešnikov ne bodo nikdar dohiteli! Živimo v devet sto trideset osmem letu, ki je prineslo svetu marsikaj novega, in ko je v ozadju največini zgolj izdajstvo; o tem so si že skoraj otroci na jasnem. Zgodovinarji pa so komaj prišli do svetovne vojne, in še tisto ni izčiščeno. Nedvomno jim bo dala svetovna vojna dela za celo stoletje, tako da lahko rečemo: leto, v katerem živimo, pride na vrsto nemara šele za pol drugo stoletje. Saj se zgodovinarjem nikamor ne mudi. Krivci svetovne vojne pa, kolikor jih je še ostalo, lahko v miru uživajo, kar so nagrabili: celo čislani so.

Imamo nekaj dobrih domačih zgodovinarjev. Saj je znano, kako natančno je raziskal Milko Kos naselbine starih Slovencev. Medtem pa, ko on govori še o Toblaškem polju, o Furlaniji, o okolici Dunaja in Gradca ter o Panoniji okrog Blatnega jezera, človek že skoraj dvomi, ali še živi kakšen Slovenec na izviru Save; in ko se bo zgodovina približala današnjim dnevom, bo vprašanje, če bo še živeli kak Slovenec, ki bi jo lahko bral.

Takisto je z Melikom, prav tako z drugimi zgodovinarji. Silvo Kranjec je sicer preskočil svetovno vojno in napisal nekoliko drobno knjižico: »Kako smo se zedinili«, vmes pa je že mnogo let, vmes je dvajset let življenja in o tej dobi ni Silvo Kranjec nikjer napisal nikakršne drobne zgodovine: »Kako smo živeli«, ali »Kako živimo«.

Videz pa je, da zgodovinarji ne morejo delati, ako ne začnejo od ustvarjenja sveta. Potem je seveda težko priti do poslednjega leta, do leta, v katerem živimo. In vendar — ali ne bi bilo zanimivo pogledati sedanjosti v obraz, povedati resnico ne glede na to, kako je bilo v začetku sveta, ne glede celo na to, kako je bilo med svetovno vojno.

Imamo še nekaj zgodovinarjev, toda se na žalost ukvarjajo kakor na primer Šarabon s svetovno zgodovino, z Afriko, Avstralijo, samo s Slovenijo ne. In če se že, kakor sem zgoraj omenil ukvarjajo tudi s Slovenijo, se ukvarjajo s tisto nekdanjo, veliko ali žalostno, ki je danes nič več, to današnjo, klavrnno, vendar dovolj lepo in tudi zanimivo, pa prepuščajo bodočnosti, zanamcem, spravljajo jo v arhive, da listi porumene, kakor bi potem bilo na njih več resnice. In če bi jih povprašal: Dobro, lepo ste opravili svoj posel za pretekle dni, kako pa je danes?, tedaj bi mi najbrže odgovorili, kakor mi je včasih odgovoril moj profesor zgodovine: »Me ne zanima.« Rahlo bi se zamislili, podprli z levico obraz, se okrenili in dejali: »To ni važno«, in že bi posegli v preteklost!

Gospodarstvo

Komu služi avtarkija?

PROTISLOVJA V AVTARKIJI — AVTARKIJA JE VELIKA OBREMENTEV ZA NAROD — SISTEM NADOMESTNIH PROIZVODOV JE NERENTABILN

Nihče ne dvomi, da ima teritorialna ekspanzivnost totalitarnih držav svoje globlje vzroke v gospodarstvu. V krajšem članku pa seveda ne moremo proučiti tako obširne snovi, kot je gospodarstvo Italije in Nemčije. Vendar pa lahko že na prav zanimiv način osvetlimo politiko omenjenih držav, če v glavnem pregledamo bistvena načela fašističnega gospodarstva v povezanosti z zunanjo politiko.

Geslo, kraljica italijanske in nemške gospodarske politike je: avtarkija! Znaní francoski ekonom Romier je definiral pojem avtarkije nekako takole: Avtarkija je način gospodarstva, ki omogoča državi popolno gospodarsko neodvisnost od tujine, ali bolje rečeno: po katerem misli država doseči tako neodvisnost. Je to gospodarstvo, kjer država vse sama proizvaja in tudi konzumira.

Treba je samo na kratko premisliti, kako ustrezata Italija in Nemčija tem pogojem, pa že vidimo: tu mora tičati nekje kak bluf. Za avtarkijo so obenem z industrijo potrebne tudi surovine. Potrebne so vse za industrije važne rude, potrebne so vse rastline in živali za živčevje in industrijo. Ne italijanska, ne nemška zemlja tega ne premoreta. Kaj je torej pravi namen avtarkije? Lahko gledamo to stvar z zelo različnih stališč.

Znano je, da imajo v Avstraliji ovce in volno. Te ovce ali ta volna bi stale Italijo manj, kot kazein za izdelovanje umetne volne — lanitala. Kazein potrebujejo namreč tudi Nemci za podobno izdelovanje umetne volne, Francozi pa za izdelovanje kletja. Kazein je zato razmeroma drag. V Italiji pa ni dovolj krav za kazein — ko še z mlekom težko izhajajo. Podobno je tudi z vsemi drugimi sintetičnimi nadomestki.

Čemu torej? Za izdelovanje teh sintetičnih nadomestkov je treba novih tovarn — nova možnost za dobičkanosni placement nakopičenega kapitala.

Taka avtarkija stane narod več, kot svobodno gospodarstvo. Za isti produkt, oziroma za njegov po kakovosti mnogo

slabši nadomestek, je treba več dela, več denarja. Ta slabši in dražji nadomestek pa ščitijo carina, prepoved uvoza tujih naravnih produktov in druge podobne državne naredbe. Treba je kupiti nadomestek, ker v državi ni drugega.

Ta »avtarkija« pa ne služi samo kot sredstvo za dobičkanosno investiranje kapitala. Z njeno pomočjo je Schacht tudi odpravil brezposelnost. Saj je treba za avtarkijo novih tovarn — torej tudi novih delavcev.

V kolikor pa se s takimi, le deloma posrečenimi poizkusi res doseže neka delna gospodarska neodvisnost, ali vsaj le

bolj indirektna odvisnost, je to predvsem vojaškega pomena. »Avtarkične« države (tiste, ki stremijo po avtarkiji), stremijo predvsem po čimbolj neodvisni vojni industriji. Torej služi »avtarkija« militaristični zunanji politiki.

Tu pa se pojavi protislovje. Če se industrija naveže na tako sintetično produkcijo, ki zaposli del brezposelnih, ko je njih število že prenevarno visoko — potem ima vojska toliko manj mož, ko pride do mobilizacije. Ali pa začne industriji (ki je v vojni prav tako važna) primanjkovati delavcev.

Jasno je torej že, da je za pravo avtarkijo treba dovolj različnih zemelj, da ima država vse surovine v zadostni meri. Razumljiva je s tega zreljšča tudi pohlepnost po novih zemljah. V tem pogledu služi torej militaristična zunanja politika avtarkiji.

Poljedelstvo v Franciji

Statistika je pokazala, da se je od leta 1892. do 1929. število kmetij v Franciji zmanjšalo za 30%. Leta 1892. je bilo 5.702.752 kmetij, leta 1929 pa samo 3.966.430. V desetih letih od 1921 do 1931 je okoli 1.313.000 kmetov zapustilo svojo zemljo in se preselilo v mesta. Istočasno se vedno bolj povečuje površina neobdelane zemlje. Dočim je pred vojno bilo v Franciji 3.790.745 ha neobdelane zemlje, kaže statistika iz leta 1932, da je te zemlje že 5.384.010 ha. Vsekakor je več vzrokov, ki silijo francoske kmete z rodne grude. Eden glavnih vzrokov je gotovo večji pridelek. V zadnjih 40 letih se je dvignil pridelek pšenice na enem hektaru od 9,4 na 50,8 kvintalov. Približno enako številke so tudi pri drugih poljedelskih proizvodih. V zadnjih 11 letih se je proizvodnja vina v Alžiru podvojila. Če pomislimo, da je konzum kruha v zadnjih letih v Franciji padel, potem ni čudno, da ni več potrebno sejati toliko pšenice kakor nekdanj. Zato Francija nekaj let ni vedela kam s toliko pšenice. Pšenico so zato denaturirali, krmili z njo živino in jo pod ceno prodajali v tujino. Zato je danes v Franciji treba ne samo manj zemlje, nego tudi manj delovnih moči. V enakem razmerju je padla potreba po delovnih močeh tudi v vseh drugih poslih. Na zadnji razstavi polje-

delskih in gospodarskih naprav v Parizu so pokazali celo aparate za avtomatsko napajanje govedi. Statistika kaže, da popolnoma male kmetije izpod 1 ha z neverjetno naglico izginjajo. Leta 1892 je bilo takih kmetij še 2.235.405, a leta 1920 samo še 1.014.731, torej niti polovica. Padlo je tudi število kmetij z 1 do 10 ha zemlje, toda povečalo se je število kmetij z 10 do 100 ha površine v istem času od 816.509 na 1.055.364. Statistike podeželskih dninarjev med leti 1921 do 1931 kažejo, da se je v prvem desetletju po vojni število kmetij brez dninarjev in dninarjev stalno večalo, istočasno pa je padalo število gospodarstev z manj ko 20 delavci, a večalo se je število kmetij z več ko 20 delavci. Vse statistike in ankete kažejo, da se francosko kmečko gospodarstvo razvija v dveh pravicah. Na eni strani se ustvarjajo kmetije z 10 do 20 ha zemlje z domačimi delovnimi močmi, na drugi strani pa poljedelska podjetja na industrijski podlagi z desetimi in stotinami delavcev.

Izvoz sadja

Polagoma se sadna trgovina zlasti za boljše blago, popravlja. Vsekakor je ugotoviti, da se je izvoz v primeri z lanskim letom znatno izboljšal, pri cenah pa tega ni mogoče trditi. V oktobru smo izvozili

2337 vagonov sadja, v vrednosti nad 40 milijonov din. V celoti smo v prvih 10 mesecih letošnjega leta izvozili sadja za 67 milijonov din, kar pomeni nasprotno lanskemu letu v vrednosti porast za 16 milijonov.

g Sejni 7. novembra: Št. Jernej. Vsi- nja gora, Kranj, Murska Sobota. Novo mesto, Pilštani, Braslovče.

Borzna poročila

DEVIZE. Ljubljana. Amsterdam 2391.35—2405.95. Berlin 1758.03—1771.91. Bruselj 742.70—747.76. Curih 996.45—1003.52. London 208.70—210.76. New York 4361—4397.32. Pariz 116.62—118.06. Praga 150.64—151.74. Trst 230.19—233.27.

EFEKTI. Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda 476.50, 4% agrariji 59—60, 6% begl. obv. 90—91, 6% dalm. agrariji 89.50—90.50, 7% stab. pos. 98.25—98.50. Delnice: Narodna banka 7350 d., PAB 220 d., Trbovlje 200 bl. Jadranska 350 d.

Križanka št. 6

	1	2	3	4	5	6	7	8
II								
III								
IV								
V								
VI								
VII								
VIII								
IX								
X								
XI								

Besede pomenijo:

Vodoravno: I. del rastline; II. spevoigra; mera; III. lesena vrata; turški dostojanstvenik; IV. glasbilo; V. bog souca; VI. maščoba; VII. vinogradnik; VIII. del živega bitja; čutilo; IX. puščavnik; X. sorodnica; XI. star pozdrav; prvina; XII. število; žensko ime.

Navpično: 1. vrsta petja; 2. zidarški material; zaimek; 3. rastlinska dlaka; moško ime; 4. državna lastnina; žensko ime; 5. predlog; naziv; romanski veznik; 6. nauk o spoznavanju telesa; 7. japonsko mesto; zaimek; 8. predplačilo; vrsta čebel; pritrilnica.

Novecletna zgodba o Mombasi in Čimbuju

Radivoj Rehar.

To je bilo takrat, ko so se godile v črni Airiki še nemogoče nemogočnosti in v čudni državi Tributiciji, na katere skrajnem koncu sta izmenoma vladala nad revnim plemenom Slovekov poglavarja Mombasa in Čimbu, med katerima so se bili neskončni boji zaradi svete dogme o samobitnosti ali nesamobitnosti človeškega plemena. Bilo je namreč tako, da je v sredini Tributicije vladal istočasno samobitni poglavar Mačamba, ki je pošiljal samobitnemu človeškemu poglavarju Mombasi vsako leto šest sodov ricinovega olja, da so on in njegovi pristaši z večjim tekom cvrli in žrli pristaše nesamobitnega poglavarja Čimbuja, Mombasa pa je vračal Mačambi v zameno šest sodov masti, ki se je natekla ob cvrtju nesamobitnežev.

Na skrajnem jugu Tributicije je pa vladal nesamobitni poglavar Stočamba, ki je pošiljal prav tako šest sodov ricinovega olja na leto nesamobitnemu človeškemu poglavarju Čimbuju in dobival od njega v zameno šest sodov masti, ki se je natekla ob cvrtju samobitnežev.

Človeško plemo je preživljalo zaradi tega boja med samobitnimi in nesamobitnimi hude čase, in ob vsakem večjem samobitnem ali nesamobitnem prazniku so romali na različne številni njegovi sinovi. Teh praznikov pa je bilo veliko, ker je bil tudi tek zaradi ricinovega olja precejšen. Vendar bi bilo ostalo še vse v mejah normalnega teka, ako se ne bi bilo zgodilo, da je postal nesamobitni Stočamba oblastnejši kakor samobitni Mačamba in je zato izdatneje zalagal nesamobitnega človeškega poglavarja Čimbuja z ricinovim oljem. Zato si je samobitni poglavar Mombasa potrosil pepela po glavi, legel na svoj samobitni trebuh in

tri dni in tri noči premišljeval, kaj bi in kako bi, da bi zmanjšal tek nesamobitnega poglavarja Čimbuja in s tem število na različju spečenih svojih samobitnih pristašev. Ko pa je napočilo rosno jutro četrtega dne, se je Mombasa dvignil od stražnega ognja, vzel v roko popotno palico, pot pod noge in jo mahnil per pedes apostolorum naravnost k mogočnemu nesamobitnemu poglavarju Stočambi na jug dežele Tributicije. Našel ga je prav pri malici, ko si je mazal na kruh mast ocvrtega najbližjega Mombasovega sorodnika. Zato je počakal, da se je Stočamba obližnil nato pa spregovoril:

»O prevzvišeni, edinskoplemnski, veliki in mogočni Stočamba! Jaz, revni in ničvredni, doslej samobitni človeški poglavar Mombasa klečim pred teboj s povzdignjenima rokama in te rotim, da uslišiš moj revni in zavrnjeni glas! Izvedel sem, da pošiljaš Čimbuju več sodov ricinovega olja, kakor si mu jih svoje dni in požre sedaj vsak dan več mojih pristašev. Ako se bo to tako nadaljevalo, bo kmalu ob polovico našega podplemena. Zato ti slovesno obljubljam, da se odrekam za zdaj in za vekomaj svoji dosedanjji krivi veri o samobitnosti človeškega plemena. Razglašam ti, da mi nismo plemo, ampak samo podpleme in da si ti najvišji naš edinskoplemnski poglavar in jaz le tvoj najvdanejši sluga. Zato pa nehaj pošiljati Čimbuju ricinovo olje in pošlji ga meni dvanajst sodov na leto. V zameno ti bom poslal dvanajst sodov masti, ki se bo natekla ob cvrtju Čimbujevih pristašev. In rečem ti, da je njihova mast vse bolj okusna, kakor naša, in da se boš po njej še trikrat bolj obližnil, kakor si se po naši.«

Stočamba se je še enkrat obližnil, si obrisal prste ob lase, dejal »Ham« in se zamislil. Potem je pa spregovoril: »Praviš, da bi priznal nesamobitnost človeškega plemena in mi pošiljal po dvanajst sodov masti, ki bi se natekla ob cvrtju Čimbujevih pristašev? Prizezi!«

Mombasa je dvignil kosmato desnico in dejal: »Amen!« In pogodba je bila sklenjena...

Od tistihmal se je položaj v deželi Slovekov hudo spremenil v Mombasino korist in v Čimbujevo škodo, čeprav ta dolgo ni vedel zakaj, kajti zviti Mombasa svojim pristašem ni priznal, da se je pred Stočambo slovesno odrekel svojih stari veri o šloveški samobitnosti, ker je pred njimi še dalje oznanjal stari nauk očetov in dedov. Pa jo je zviti Čimbu le izvoval, se potresel s pepelom po glavi, legel na svoj nesamobitni trebuh intri dni in tri noči premišljeval, kaj bi in kako bi, da bi zmanjšal tek samobitno-nesamobitnega Mombase in s tem število svojih na različju spečenih nesamobitnih pristašev. Ko pa je napočilo rosno jutro četrtega dne, se je Čimbu dvignil od stražnega ognja, vzel v roko popotno palco, pot pod noge in jo mahnil per pedes apostolorum naravnost k mogočnemu poglavarju Mačambi v sredino dežele Tributicije. Našel ga je prav pri malici, ko si je mazal na kruh zadnjo mast, ki mu je bila še ostala od nezvestega bivšega dobavitelja, bivšega samobitnega in sedaj samobitno-nesamobitnega poglavarja Mombase. Čimbu je zato počakal, da se je Mačamba obližnil, si obrisal prste ob lase in nato spregovoril:

»O prevzvišeni, samobitni, veliki in mogočni Mačamba! Jaz, revni in ničvredni, doslej nesamobitni človeški poglavar Čimbu klečim pred teboj in ti pravim, da te je Mombasa izdal in sklenil zvezo z nesamobitnim, edinskoplemnskim Stočambo. Zato mu zaman pošiljaš ricinovo olje in zaman čakaš na našo mast. Njegov tek pa strašansko raste, in ako bo ostalo kakor je, nas bo z menoj vred vse nesamobitneže požrl še preden bo petelin trikrat zapel. Zato ti slovesno obljubljam, da se odrekam za zdaj in za vekomaj svoji dosedanjji krivi veri o nesamobitnosti človeškega plemena. Razglašam ti, da mi nismo podpleme, ampak pravo

pravcato in popolno plemo in da si ti, samobitni gospod, edini najvišji poglavar v trobitni Tributiciji in jaz le tvoj najvdanejši sluga. Zato pa nehaj pošiljati Mombasi ricinovo olje in pošiljal ga rajši meni dvanajst sodov na leto in jaz ti bom pošiljal dvanajst sodov masti, ki se bo natekla ob cvrtju samobitno-nesamobitnih pristašev Mombase. In rečem ti, da je njihova mast vse bolj okusna, kakor naša, in da se boš po njej še trikrat bolj obližnil, kakor si se po naši.«

Mačamba se je še enkrat obližnil, dejal »Prekleti hudič!« in se zamislil. Potem je pa zamišljeno spregovoril: »Praviš, da bi priznal samobitnost človeškega plemena in mi pošiljal po dvanajst sodov masti, ki bi se natekla ob cvrtju Mombasovih pristašev? Prizezi!«

Čimbu je dvignil mršavo desnico in dejal: »Prisegam ti, Mačamba, pri svoji večni značajnosti in nesebičnosti, da bom storil tako!«

Potem je mogočni Mačamba vstal in dejal: »Amen!« In pogodba je bila sklenjena...

Preden je pa Čimbu odšel, je še dejal: »To, kar sem ti prisegel, ostane med nama. Kakor ni Mombasa povedal svojim, da je sedaj samobitni nesamobitnež, tako tudi jaz svojim ne bom zaupal, da sem sedaj nesamobitni samobitnež.« To reki se je še poklonil in ritenski odšel.

V Sloveki pa se zaradi tega cvrtje na različju ni nehala, ampak celo pomnožila, samo da je poslej samobitne nesamobitneže podpiral nesamobitni Stočamba, nesamobitne samobitneže pa samobitni Mačamba, in samobitni so bili nesamobitni in nesamobitni samobitni, dokler ni ob tretjem mlaju bilo ne prvih ne drugih več, ker so se zaradi povečanega teka drugi druge ocvrli in požrli in je bilo s tem spora za vekomaj konec. Zaradi popolnosti pa je nazadnje Mombasa požrl še Čimbuja in Čimbu Mombaso...

S sodišča**Podpreglednika finančne kontrole sta hotela spraviti ob službo**

Mirovi iz Studenc so stari znanci na okrožnem sodišču. Pred še ne dobri tremi meseci so sedeli na zatožni klopi trije Miri: Feliks, njegova žena Barbara in sestra Frančiška. Feliks in Frančiška sta bila takrat obsojena zaradi tatvin po Kresnici, Podgradu in Zg. Voličini, dočim je bilo postopanje proti Barbari izloženo.

Tokrat pa je prva obtoženka Barbara, drugi njen mož Feliks. Enkrat maja letos je napisala Barbara ovadbo, ki je potlej mož odnesel na pošto. V njej je javljala finančnemu ministrstvu, kako bi naj bilo z nekim podpreglednikom finančne kontrole v Studencih. Podpreglednik baje dopušča tihapljenje vžigalnikov in saharina, se hotapljenje za pol litra vina, se nadalje da z drugimi ženskami ter pri tem zadržuje z drugimi ženskami ter pri tem zadržuje. Tudi njo — Barbaro — je baje hotel enkrat »prisiliti« itd. itd. Na kratko: preglednik je nereden v svoji službi ter počenja kazniva dejanja.

Obtožba je bila vsekakor huda. Lahko bi se zgodilo, da bi bil uradnik odpuščen iz službe. Barbara in Feliks sta bila zaslišana pri finančni kontroli, kjer sta vztrajala pri obdolžitvi, kar sta navajala, in da podpreglednik ni vreden denarja, ki ga dobiva od države. Tudi pri preiskavi, ki jo je odredilo ministrstvo, sta vztrajala na obdolžitvi.

Preokret pa se je zgodil pri zaslišanju na sodišču, kjer je Barbara izpovedala, da je napisala ovadbo iz maščevanja, ker je bil njen mož Feliks mesec dni popreje obsojen na 7 dni zapore, ker je udaril enega uradnikovih otrok. Tudi mož je vedel za vsebino pisma.

Feliks je bil obsojen na 1 mesec dni, Barbara pa na 4 mesece strogega zapore.

Ali je Rober odnesel manufakturistu Pošu 5 metrov modnega blaga? Ključavničarski pomočnik Karel Rober je bil prignan že tretjič v sodno dvorano iz preiskovalnih zaporov. Osumljen je bil, da je ukradel 5 metrov modnega blaga. Skraja je tatvino zanikal, na sodišču pa je pred preiskovalnim sodnikom priznal. Pravi, da zato, da bi bilo pritegnjeno k zaslišanju še njegovo dekle in da bi jo

lahko videl. Pri drugi razpravi je lahko videl to dekle. Vendar se pa sodišče še ni moglo prepričati o njegovi nekrivdi ter je poklicalo še druge priče.

Sodišče je pri tretji razpravi spoznalo Roberja za krivega, da je torej odnesel tisto blago, ter ga obsodilo na 4 mesece strogega zapore. Rober bo sdel samo še nekaj dni, ker je odsedel kazen že v preiskavi.

Sokolstvo**Sokolske zahteve v novi čl. državi**

V Pragi se je vršilo zborovanje odbora ČOS, ki se ga je udeležilo 97 zastopnikov sokolskih žup in 37 članov predsedstva ČOS. Na začetku je starosta dr. St. Bukovski očrtal razvoj državnih dogodkov posebno z ozirom na sokolstvo. Namen tega zborovanja je bila določitev osnov nadaljnjega sokolskega dela v novem življenjskem položaju češkoslovaškega naroda. Sprejeta je bila izjava, v kateri poudarjajo predvsem, da mora sokolstvo tudi naprej ostati zvesto svojim dosedanjim idealom, v prvi vrsti demokraciji ter ohranjanju in krepitvi močne zavesti v narodu. Nadalje zahteva Sokol odstranitev strankarske razkosanosti naroda, vendar se spajanje sil ne sme vršiti mehanično. Stranke naj ne služijo samo svojim interesom in naj se odpovedo nenasitnemu hlastanju za močjo, kajti s tem se doseže samo to, da je ljudstvo neenotno in da cvete korupcija. Zato naj pridejo na vodilna mesta namesto političnih ljudi predstavitelji znanstvenih, umetnostnih in kulturnih ustanov. Nravna vzgoja mladine naj ne bo več politično-strankarska. V javnem življenju zahtevamo večjo osebno odgovornost ter omejitve protekcionarstva. Naša nova država potrebuje sodelovanje vseh tvornih sil, trden delovni načrt in novih svežih sil, strokovno pripravljenih, poštenih in izobraženih.

V organizacijskih vprašanjih je najaktualnejša nova razdelitev župnih področij. Poročilo o ustanovitvi samostojnega Slovaškega Sokola je vzel odbor na znanje ter imenoval poročevalca za Slovaškega in Podkarpatskoruskega Sokola.

SOKOLSKA PROSLAVA 1. DECEMBRA IN 20-LETNICE OSVOBOJENJA.

O priliki letošnjega prvega decembra

in dvajsetletnice zedinjenja bo priredilo sokolstvo kraljevine Jugoslavije več velikih proslav po vsej državi. Da bi letošnja proslavitev narodnega praznika bila čim bolj svečana, je Savez SKJ razposlal podrobna navodila vsem sokolskim društvom in vaškim sokolskim četam v državi. Po zasnovanem načrtu bodo imele sokolske proslave 1. dec. tri dele. Prvi del se bo v obliki svečane seje vršil po sokolskih društvih, drugi del bo obsegal popularne akademije za sokolsko deco, naraščaj in starše sokolske mladine, pod tretjim delom pa se zamišlja večerna prireditev svečanih akademij s tehničnim in prosvetnim programom.

1. Sokol Maribor I. Martinovanje priredi naše društvo v soboto 12. t. m. v telovadnici kasarne Kralja Petra I., igra godba »Drava«. Vstopnina samo din 5. Čisti dobiček je namenjen za zgradbo prepotrebne telovadnice. Zdravo! Uprava.

1. Izredni občni zbor Sokola na Pragerskem se je vršil minule dni, na katerem so izvolili nov odbor in obravnavali zgraditev sokolskega doma v okviru Petrove petletke.

Zanimivosti

× Po živčnem pretresu je začela govoriti tuje jezike neka francoska kmetica, ki se je izgubila v gozdu. Zaradi prestanega strahu je izgubila spomin ter zapadla v popolno apatijo. To se je zgodilo pred petimi leti, ko je bila stara 14 let. Vse prizadevanje staršev in zdravnikov ni

nič zaleglo. Letos pa se je njeno stanje začelo samo od sebe boljšati in začela je tudi zopet govoriti. Na veliko začudenje zdravnikov pa je spregovorila v visoki književni francoščini, medtem ko je poprej znala govoriti samo v dialektu. Še bolj so ostrmeli, ko je dekle začelo govoriti brezhibno nemščino in angleščino, čeprav je več ko gotovo, da ni nikoli prišla v stik z nemško in angleško govorečimi ljudmi. Zadnje dneve pa je začela govoriti tudi latinsko in rusko. Tega nenavadnega pojava strokovnjaki doslej še niso mogli pojasniti.

× Lindbergh želi v samoto. Slavni letalec, ki je pred leti doživel slavo kakor malokateri človek, je zelo razočaran. Nedavno se je nekemu novinarju posrečilo, da je dobil od njega intervju, v katerem je Lindbergh dejal: »Zelim, da svet pozabi moje ime in da me nihče več ne omenja. Hrepenim po miru.« — Zdaj se Lindbergh ukvarja s proučevanjem načrta za zračni promet čez Atlantik, toda tako, da bo ta promet popolnoma varen in da življenje potnikov sploh ne bo v nevarnosti. Glavni problem tega prometa je v avionskih bazah na Atlantiku samem, ki bi jih bilo treba izbrati na najvarnejših mestih. Lindbergh se je ves posvetil študiju tega vprašanja. Njegov življenjski cilj je, da to progno otvori in da zopet prvi poleti čez ocean.

- Kako ste pa prišli sem?
- V družbi dveh stražnikov.
- Pijan?
- Da, oba.
- 100 dinarjev ali en teden zapore.
- Hvala, vzamem rajši denar.

Poslužite se vložkov za čevlje

Temeljito in poceni negujete svoje noge s higijenskim

„SETA“ vložki.

Razno**DIABETIČNI KRUH**

za sladkorno bolne vsebuje zanesljivo 0,2% sladkorja in 18,5% škroba. Izdeluje mariborska pekarna Rakuša Karol, Koroška c. 24. 1247

VLOGO

Ukrajne posojilnice v Ormožu približno 15.000 din. prodam najboljšemu ponudniku. Ponudbe na upravo pod »Sigurnost«. 2486

MLAJŠA VDOVA

po državnem uslužbencu sprejme gospoda do 45 let na stanovanje. Ponudbe na upravo pod »Skupno življenje«. 2540

Plašč

Anton Ingolič.

Matjaž Muha je bil uradnik, skrben in vester uradnik. Bil je že precej v letih, nič več ga ni moglo vznemiriti, ne ženske in ne politika. Vsako jutro je odhajal ob isti uri v urad, točno opoldne šel kositi že deset let v isto gostilno, spil po kosilu brizganec, se vrnil v službo in ostal do petih, nato zavil v kavarno, ostal tam do večerje, po večerji prečital še enkrat časnik in se odpravil spat. Bil je reden kakor ura in mnoge gospodinje so zavidale gospo Ivanušo, pri kateri je stanoval. Gospa Ivanuša je imela svojo hišico na spodnjem koncu mesta precej daleč od ceste, tako da je bilo v njeni hiši preko mere tega, kar je gospod Matjaž Muha čnil najbolj: to je božji mir. Mir, mir, to je bila njemu najlepša beseda. Živel je sam zase, nihče se ni brigal zanj in tudi njega niso brigali drugi ljudje.

Zato je bilo vsakomur umljivo, ko se je nenadoma preselil od gospe Ivanuše in si je najel sobo prav na drugem koncu mesta. Tik vrta njegove gospodinje si je namreč začel nekdo zidati hišico. Že med zidanjem je bil siten in godrnjav: njegova sobica je gledala na novo hišo, a je potrpel, ker se je tolažil, da bo prej ali slej zavladal spet blagodejen mir. Toda zmotil se je, komaj je bila hiša gotova, se je vanjo vselila stranka s sedmimi otroki, ki niso mogli kričati nikjer drugje kakor pod njegovim oknom, in z velikim psom, katerega največji užitek je bil, da je lajal vso noč proti njegovemu oknu. Tako se je naposled moral izseliti; poiskal si je mirno sobico v zgornjem delu mesta. Seveda so nekateri govorili, da sta se sporekla z gospo Ivanušo, ki je bila že pet let vdova; ti poslednji so se opirali na dejstvo, da se je kmalupo Muhovim

odhodu vdrugo omožila. Naj bo pa kakor koli, gospod Matjaž Muha je po dolgem času našel mir in je spet z velikim zadovoljstvom vršil svojo težko službo.

Spet je stanoval precej izven mesta, lepa pot med njivami in travniki ga je vsak dan vodila precej dolgo na samem. Šele tik pred mestom je prišel na široko cesto. Tam na ovinku je stala visoka hiša, v kateri so bile nameščene kar tri trgovine, gostilna in več delavnic. To mu sicer ni bilo po volji, ker je bil prehod zanj mnogo prenegel. A kaj je hotel? Vse drugo je bilo v redu; pa je skušal potrpeti. Ker se je naposled popolnoma umiril in lepo vživel v novo okolico, si je iz veselja kupil na zimo nov plašč. Prej je sicer mislil, da bo hodil še eno leto v starem, pa iz veselja, da je spet našel božji mir, je starega odložil in lepega zimskega dne oblekel novega. Bil je napravljen po najnovejšem vzorcu in iz posebno dobrega blaga rjavkaste barve. Prve dni ga je novi plašč nekoliko vznemirjal, ker so ga znanci, ki ga navadno niti opazili niso, pogledovali in mu je tu in tam kateri rekel kako besedo. No, naposled je tudi to minilo in Muhovo življenje je spet teklo kakor dobro navita in namazana ura.

Vendar so se prekmalu pojavile motnje. Pred veliko hišo konec mirne poti je zadnje čase postajal čuden moški in ga vselej premotril od nog do glave, ko je prišel mimo. Sprva se je trudil, da ga ne bi videl; govoril si je, kaj bi se zaradi tega neznanca vznemirjal! Toda nikoli ni mogel brez skrite nejevolje mimo. Moški pa je postajal od dne do dne nesramnejši. Čim je že od daleč zagledal, da prihaja, se je postavil prav na sredo ceste in čakal, da je prišel mimo. Opazoval ga je tako natančno, da je Muha kar zabele. Ko je bil mimo, se je nekoč le opogumil in se ozrl nazaj. Glej, spa-

ka, neznanec je še vedno stal tam sredi ceste in gledal za njim. Stvar je postajala gospodu Matjažu Muhi od dne do dne bolj sitna. Saj zdaj ga ni več čakal samo ob jutrih, marveč vsakokrat, kadar je šel tam mimo. Komaj je od daleč zagledal visoko hišo, že je stopil iz trgovine skrivnostni možak in se zagledal vanj.

Tako je prišel Muha ob svoje najdražje, ob svoj mir. Jezilo ga je, da ga neznanec tako vztrajno opazuje in celo zasleduje, obenem pa ga je čedalje bolj grizla radovednost, četru vse to? Povprašal je najprej svojo gospodinjo, kdo je tisti človek. Nič posebnega ni zvedel: nastavljenec je v eni izmed treh trgovin, prišel je pred tremi leti in nihče ne ve o njem nič slabega in tudi nič dobrega. Pa vendar, nekaj mora tičati za vsem tem, se je razburjal Matjaž Muha in vrtal po svojih možganih, če se je mogoče že kdaj srečal z neznancom. Pretresel je pičlo število svojih ljubezni, če bi si ga bil tam nakopal na glavo, brskal po spominu, ali ni z njim trčil pri strogem izvrševanju svoje službe, in obnavljal redke spore, ki jih je imel z ljudmi. Toda nič! Ivanuša Poveznika, tako se je mož pisal, se ni in ni spomnil. Potem ga je obšlo kot razodetje: mogoče pa je Poveznik eden tistih, ki ne marajo žensk, in... Povprašal se je o tem, a spet nič: Poveznik je imel dekle in se bosta še to zimo vzela. Torej kaj? Naposled jo je našel: ker je mož normalen, sicer ne bi mogel izvrševati svojega poklica, je popolnoma jasno, da ima slabe namene z njim. Gotovo ve, da v redu izvršujem svojo službo, pa ga je najbrže kdo nahujskal, naj mi vzame mir, da bi na ta način začel pešati v službi in bi me tako izpodrinil z mojega mesta. Toda ko se je o tem informiral, so ga pomirili, češ, saj je človek na mestu in je vladi zvest kakor nihče, pa ga ne bodo menda premestili ali celo upokojili.

Muha je bil čedalje bolj nemiren. Ali se hoče polastiti mojega denarja? Rabil ga bo, če se namerava oženiti in najbrž odpreti trgovino na svojo roko. To poslednje se je Muhi zdelo najverjetnejše. To pa je bilo zanj najstrašnejše, kar bi sploh prišlo v poštev. Saj je živel tako skromno, da bi si čim več prihranil, si na starost kupil kje v zatišju hišico in v najpopolnejšem miru počakal smrti. Ta človek bi ga naj torej oropal tega, po čemer hrepeni že vse življenje?

Ivan Poveznik pa se ni niti najmanj zmedil za Muhove domneve in za njegov mir, ki ga je izgubil; vztrajno je prihajal na cesto in ga opazoval.

Matjaž Muha si je naposled kupil revolver in ga nosil nabitega vedno s seboj. Obenem si je našel drugo stanovanje, ki se pa ni moglo meriti z dotodanjim. A kaj je hotel? S težkim srcem je odpovedal stanovanje, še s težjim srcem je gospodinja vzela njegovo odpoved na znanje. Bil je na koncu s svojimi živci.

Ko je naslednji dan odhajal v službo, se je moral sam ozreti po Povezniku. Stal je pred trgovino in se mu tako ljubeznivo smehljaj, kakor še nikoli. Bil je oblečen v plašč, ki ga je Muha prvi hip imel za svojega. Naglo se je ozrl po sebi, če ima res oblečenega svojega novega. Da, imel ga je! Poveznik ima torej prav takšnega! Tudi on se je ozrl po svojem plašču in takoj nato odšel. Muhi se je nekaj zasvetlikalo. Ko ga pa naslednji dan ni bilo in ga potem ni videl ves teden, se mu je razsvetlilo popolnoma: Poveznik si je kupil isto blago za plašč, kakor ga je imel Muha, pa je hotel videti, kako se prilega telesu!

Odtlej je imel Muha spet svoj božji mir, ostal je seveda v svoji dotodanji sobici in živel tam v miru do vpokojitve.

Darujte za azilni sklad PTLJ

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par; najmanjša pristojbina za te oglase je din 6.—, Družba, preključ, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga se vposlati v pisnu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse pismene odgovore glede malih oglasov se mora orložititi znakma za 3 din.

JEDILNE IN SPALNE SOBE
sperane, poltrirane, pleskane ter kuhinjske, najmoderneje opreme po najnižjih cenah. Mizarstvo in zaloga pohištva Kompara, Aleksandrova 48

JOS. TICHY IN DRUG
Konces. elektrotehnično podjetje, Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 27-56. Izpeljuje elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah

2500 DIN
potrebujete, da zaslužite 1000 din mesečno. Pišite na »Anos«, Maribor, Orožnova, 91

POSTELJNO PERJE
v veliki izbiri od Din 8.— naprej v vsaki kvaliteti in ceni, kemično čiščeno, ravno, kar dospelo pri »Luna«, Maribor, samo Glavni trg 24, 1179

RADIO-APARATI
svetovnih znamk: Loewe, Minerva, Saba, Graetzer po najugodnejših pogojih pri Kleudienst & Posch, Maribor — Aleksandrova cesta 44, 1474

STAVBENO SLIKARSTVO IN SOBOSLIKARSTVO
izvršuje poceni in dobro Martin Sairan, Krekova ul. 16, 1840

POSTELJNE ODEJE,
posteljno perilo, pernice, zglavnike, madrace, kocé, posteljno perje, puh, injei najceneje v specialni trgovini A. STUHEC. — Stolna ulica 5, 1147

POZOR!
Šivane odeje, ročno delo, z lepo vaio polnjene, od 68 din naprej. Klot-odeje, dobre kvalitete, od 79 din naprej. Hubertus-plašče, impregnirane, prej 300 din, sedaj 239 din. Flanel, dobre kvalitete, 4,50 din, kakor tudi vsako vrstne štofe, volne, platna ter različno manufakturno blago dobite najceneje le pri Mira Penič, Maribor, Vetrinjska 9, 2294

PRVOVRSTEN PREM OG,
Trbovlje in Peklenica, drva, kolobarji, koks, oglje. Najnižje cene. Branko Mejovšek, Tattenbachova ul. 13. Podružnica Aleksandrova c. 23, 2313

VEDNO V ZALOGI!
Prvovrstni premog, trdi in melki, stavbeni, rezan les, poljčanski pesek, apno in cement. Po najnižjih dnevnih cenah. C. Kraser, Studenci, 2426

Naznanjam, da sem otvorila **NOVI BUFET,**
Meljska 63. Postregla bom z dobro kapljico, mrzlimi in toplimi jedili po nizki ceni. Se priporoča Skutnik Mara, 2459

STAVBNO PODJETJE M. STUHEC IN DRUG
Maribor, Aleksandrova cesta 23, izdeluje načrte, proračune, hiše, vile in adaptacije najceneje. Stavbene parcele na razpolago, 2534

Jutri, v nedeljo **MARTINOVA VESELICA**
v gostilni Mras, Studenci. — Vstop prost, 2524

POHIŠTVO
od preproste do najfinejše izdelave lahko dobite po zelo nizkih cenah in ugodnih plačilnih pogojih v kvalitetni izdelavi, ako si naročite isto pri priznanem in diplomiranem mizarškem mojstru Mat. Rakuša, Zg. Poljskava pri Mariboru, Krasni moderni vzorci! 2555

OTROK
deček, 2½ leta star, se da za svojega. Naslov v upravi, 2487

IŠČEM DRUŽABNIKA,
Zelim tihega družabnika z nekaj kapitala za umetni mlin v industrijskem kraju in taki okolici, ki je brez konkurence. Ponudbe pod »Umetni mlin« na upravo »Večernika«, 2495

GOSPOD
se sprejme na hrano in stanovanje. Vprašati Cvetlična ulica 8, 2520

NA STANOVANJE IN HRANO
sprejemem. Cena 370 din. Naslov v upravi, 2510

Sprejemem na **STANOVANJE IN HRANO,**
Težno, Ptujška cesta 39, 2611 **V SOBOTO IN NEDELJO** pojedina divjih zajcev in druga razna domača jedila. Pivo v sodčku in domače štajersko vino. Priporoča se Marica Karbeutz, Frankopanova ul. 39, 2561

Danes, v soboto in nedeljo **JETRNE IN KRVAVE KLOBASE** lastnega izdelka. Vino izborno, Prešernova klet v Gosposki ulici, 2560

GRAFIČNO PODJETJE MARIBORSKA TISKARNA D. D.

MARIBOR, KOPALIŠKA ULICA 6 - TEL. 25-67, 25-68, 25-69

Učinkoviti prospekti,

lepaki, ilustrirani ceniki,

časopisi, revije in knjižice,

katalogi, etikete,

luksuzni tisk v raznih

tehnikah, eno- in večbarvno izvedeno

DVA GOSPODA
ali dve gospodični se sprejmeta na vso oskrbo. Tattenbachova 16-III, 2553

PLETILJE!
Igle kakor tudi vse ostale rezervne dele za okrogle pletilne stroje dobite najceneje pri tvrdki »Mayo«, Gregorčičeva ul. 6, 2549

VZAMEMO LJUDI
na hrano in stanovanje. Studenci, Omulec, 2587

GOSPOD
se sprejme na stanovanje in hrano. Aleksandrova c. 17, I. nadstropje, na dvorišču, 2583

STEZNIKI PO MERI,
praktični, brez ribje kosti in gumija, najnovejši modrčki v veliki izbiri, gumijasti stezniki po vseh cenah pri »Luna«, Glavni trg 24, 2572

GOSTILNA »TRIGLAV«
(Voller). Vsako soboto in nedeljo koncert, 2571

DANES V SOBOTO
in jutri **jetrne klobase, pečnice in divji zajec.** Sladki vinski mošt, muškati silvanec, burgundec in druga izbrana vina. **Cez ulico znaten popust.** Restavracija A. Seniča, 2563

NAGRADO
dam osebi, katera mi pri skrbi kakršno koli službo. Naslov v upravi, 2598

Posest
TRIGLAV
ALEKSANDROVA C. 12.
Telefon 25-34.

izredna prilika:
1.200.000 trgovska hiša na zelo ugodnem mestu v centru.
1.800.000 stanovanjska in poslovna zgradba, vsestransko uporabljiva, zelo prometna lega, center.

Zamenjam
450.000 vredno novo hišo v Ljubljani, donosnost 10 odst., za odgovarjajočo stanovanjsko hišo v Mariboru.

Vložim
do 300.000 v reprezentativno in rentabilno zgradbo na prometnem mestu.

Pojasnila resnim interesantom o prednjih in številnih drugih objektih brezplačno na razpolago v poslovalnici, 2578

Prodam
Prodam novo zidano **HIŠO**

s kuhinjo, sobo in verando, zemlje 620 kvadr. metrov, cena 15.000 din. Poizve se Dobrava, krčma Košar, 2491

NOVA HIŠA
6 let stara, na lepem kraju pri cesti, z dvema stanovanjema in dva velika vrta, cena 70.000 din. Pekre št. 2, občina Limbuš, 2499

Lepa enodružinska zidana **HIŠA**
z vsemi pritlikinami, velik vrt s sadnim drevjem posajen, klet, studenec, radi selitve zelo ugodno na prodaj. Dobrava št. 6, pri Teznu, na Ptujski cesti, 2511

»EFKA« POHIŠTVO.
Kdor si želi nabaviti novo pohištvo ali isto renovirati (modernizirati), naj si ogleda pred odločitvijo naročila tudi našo specialno, čez dvajsetletno sposobnost za šperano in furnirano pohištvo. Frančiškanska 12, Kopališka 11, 2602

AVTOMATSKO TEHTNICO
prodam. Naslov v upravi, 2500

Ugoden nakup **STAVBENIH PARCEL**
tudi na obroke, blizu Tekste, Težno, Jauk, Limbuš 14, 2512

Dobro ohranjeno trivrstno **HARMONIKO**
poceni prodaj. Stamar, Ruška cesta 3, Maribor, 2517

RADIO
5-cevni, najnovejše tipe »Philips« prodam. Aleksandrova cesta 57, Pobrežje, 2539

Ugodno na prodaj **HIŠA**
s 3632 m² njive blizu kadetnice. Naslov v upravi lista, 2533

V PESNICI
pri glavni cesti 5 oralov travnika na prodaj. Klemsche, Aleksandrova 12, 2531

Lepa, nova **KUHINJSKA KREDENCA**
se prodaj. Pobreška c. 15-II, 2530

¾ **CELO IN OMEGA URO**
poceni prodam. Voljašniška 5, 2526

Prodaj poceni radi selitve **RAZLIČNO OPRAVO.**
Razlagova 24-II, 2552

POCENI NA PRODAJ
2 pernici, 4 podglavniki, ženski plašč in trenčkot. Poizvedba v mlekarni. Trg svobode 1, 2546

Ugodna se prodaj **VILA**
radi boleznih z dvema stanovanjima, vrt, elektrika, vodovod, parketi, mrzla in topla voda ter z vsem komförtom, 10 min. od Glavnega kolodvora. Vprašati Tattenbachova ul. 26, prtl., levo, 2585

ANTIČNI SALON
črno politiran, bogato delo, na prodaj. Kompara, Aleksandrova cesta 48, 2584

Prodaj popolnoma novo **KLAVIR-HARMONIKO.**
Naslov v upravi lista, 2576

SONČNA SOBA
s štedilnikom se takoj odda eni ali dvema poštenima osobama. Ogled po popoldnevih. Dušanova 9, 2488

OPREMLJENA SOBA
se odda s 15. nov. Maistrova ul. 18-I, vrata 6, 2518

SOBICA
s posebnim vhodom se odda, tudi z vso oskrbo. Wildenrainerjeva 11-I, 2519

Velika separirana SOBA
se odda na dva gospoda s celo oskrbo ali brez. Aleksandrova 55, vrata 1, 2521

Lepo opremljeno, sončno **SOBO**
oddam takoj. Koseskega 37, 2525

OPREMLJENA SOBA
posebni vhod, se odda. Splanarska 3-I, 2523

Sobo išče

LEPO SOBO
snažno, iščem takoj. Pod »Inženir« na upravo »Večernika«, 2559

Stanovanje

Iščem 1 ali 2-sobno **STANOVANJE**
s kopalnico s l. ai 15. decembrom v bližini parka ali Tomiščev drevored. Ponudbe na upravo pod »Blizina Vesne«, 2482

DVOJE STANOVANJE:
mala soba in kuhinja in ena velika soba, ki odgovarja tudi za lokal, se takoj odda. — Meljska c. 58, 2497

STANOVANJE
4 ali 5 sob, kopalnice, sobe za služkinjo in verande, sončno, v centru, v bližini parka, 1. januarja za oddati. Naslov v upravi lista, 2542

STANOVANJE
se oddaja takoj. Vprašati stavbena pisarna, Vrtna ul. 12, 2574

Službo dobi

Stenotipistka

slovensko, nemško, srbohrvatsko, s srednješolsko izobrazbo in večletno dobro prakso sprejemem. Ponudbe pod »Sposobna« na upravo lista, 2581

KROJAŠKEGA POMOČNIKA
sprejme takoj Bratuša Fran. krojaštvo, Limbuš, 2483

IŠČEM SLUŽKINJO
katera zna kuhati in opravljati vsa domača dela. Vprašaj se v Mariboru, Magdalenska ul. 32, 2501

GOSPODIČNO
ali dekle ki bi se učila šivanja, sprejemem. Naslov v upravi, 2513

AKVIZITERJE
za domačo zavarovalnico iščem. Ugodna prilika tudi za upokojece. Ponudbe na upravo pod šifro »Sigurnost« na eksistenca, 2514

Penzionist, bivši poštni uslužbenec, več posla v upravi in v ekspeditu pošiljk, dobi zaposlitev. Ponudbe pod »Zanesljiv, vesten in urenen« na upravo »Večernika«, 2545

2 KROJAŠKA POMOČNIKA
za velike komade in vajenca sprejemem. Koroška cesta 57, Bučar, 2529

ODDAM STANOVANJE
z velikim vrtom. Sp. Radvanjska 63, Nova vas, 2527

UČENČA (KO)
v specerijo takoj sprejemem. Aleksandrova 7, Krčevina pri Mariboru, 2573

VAJENKA
se sprejme. Knjigarna Schejdbach, Gosposka 28, 2568

Službo išče

PLAČILNA NATAKARICA
išče mesto. Zna tudi šivati. Naslov v upravi, 2502

FANT
star 17 let, z malo maturo, išče službe ali uk trgovine ali elektromehanika. — Cenjene ponudbe na upravo »Večernika«, Maribor, pod »Služba«, 2536

STANOVANJE
oddam. Karla Marksa ul. 22, Studenci, 2590

STANOVANJE,
2 sobi, kuhinja, veranda, drvarnica, pralnica, uporaba vrta, sončno in zračno, se ugodno odda. Pučnikova 19-I., poleg igrišča »Rapid«, Studenci, 2610

STANOVANJA,
1 in dvošobna, se oddajo. Smetanova ulica 54, gostilna, 2614

Znanja želi

Mad, inteligenten, podjeten **FANT**
s srednje velikim posestvom, s hišo na lepem prometnem prostoru, pripravno za trgovino, želi znanja z gospodično s potrebno trgovsko izobrazbo z nekoliko dote. Dopise pod »Intimna sreča« na upravo lista, 2496

LEPO OPREMLJENA SOBA
s souporabo kopalnice v centru se odda stalnemu gospodu ali dami, event. tudi zakoncem brez otrok s 15. novembrom. Ogledati med 14. in 17. uro. Naslov v upravi, 2551

PRAZNA SOBA
se odda gospodični v centru. Naslov v upravi, 2582

ODDAM SOBO,
Tattenbachova 20-II, 2575
Dve lepi, sončni, dvosobni **SOBA**
Odda se lepo opremljena **SOBA**
za 1 ali 2 osebi. Magdalenska ulica 68, 2558

VELIKO, SONČNO SOBO,
prazno ali opremljeno, oddam. Kopalnica — center. Naslov v upravi, 2592

SOBO
oddam. Gregorčičeva ul. 6-II., desno, 2601

V najem
ENODRUŽINSKO HIŠO
iščem v najem. Cenl. dopise na upravo pod »December«, 2436

STANOVANJSKA HIŠA
s 4750 kv. m se odda v najem. Pojasnila: Zajec Karl. Zg. Radvanje, 2465

TRGOVINO
z mešanim blagom, ob glavni cesti, z dvema stanovanjima in vrtom, na periferiji, radi preselitve oddam takoj ugodno v najem. Naslov v upravi lista, 2509

DRUŽINSKO HIŠO
veliki vrt, sadonosnik, dam v najem. Obrežna cesta 25, Studenci, 2516

Lokal
Iščem manjši **TRGOVSKI LOKAL**
v centru Maribora. Celja ali Ptuj. Cenj. ponudbe na upravo pod »Galanterija«, 2460

Veliko, suho, svetlo **SKLADIŠČE**
250 din, sadna klet 80 din, Gregorčičeva 12, 2538

LOKAL
na dvorišču, prikladen za večjo obrt ali manjšo industrijo, se takoj odda. Vprašati Krekova ul. 14-I. levo, 2541

SOBA IN KUHINJA
se oddata. Studenci, Ciril Metodova 14, 2479

OPREMLJENA SOBA
s hrano in oskrbo se boljše mu gospodu takoj odda. Meljska cesta 58, 2489

SOBA IN KUHINJA
se odda stranki brez otrok. Einspielerjeva 26, 2492

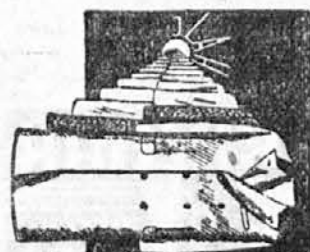
Zahvala

Vsem, ki so našega ljubega ranjkega spremljali na zadnji poti ter okrasili njegovo krsto s cvetjem, izrekamo tem potom najpriskrnejšo zahvalo.

Maribor, 5. novembra 1938.

V globoki žalosti
obitelj Madile

2616

KONFEKCIJA
JAKOB LAH

2646

šivalne stroje

od 2.200⁰⁰ din naprej s 25 letno garancijo, prodaja na mesečne obroke po 100⁰⁰ din

Mehanik DRARSLER
Vetrinjska ul. 11 2606

Gostilna

v Narodnem domu v Ptujju se odda v najem takoj ali po dogovoru. Auto-garaže, sobe za tujce na razpolago. Pismene ponudbe je poslati na naslov: Narodna čitalnica v Ptujju

Grisly - Karakorum - Wiking

svetovno znane znamke, odlikovane z Grand Prix v Parizu 1937.

Dragocena topla blaga za moške plašče in angleška blaga za obleke iz specialnih voln z neprekosljivo trpežnostjo dobite v manufakturni trgovini

Franjo Majer

MARIBOR - GLAVNI TRG 9

2610

Brez posebnega obvestila.

Naznanjamo vsem sorodnikom in znancem tužno vest, da je naš ljubljeni brat, svak in stric, gospod

MAKS POSEGA

državni uradnik v Kragujevcu

dne 1. novembra 1938 v 28. letu starosti nenadoma preminul. Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 6. novembra, ob 15. uri iz mestne mrtvašnice v Pobrežju. Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 7. novembra ob 7. uri v župni cerkvi sv. Magdalene.

V Mariboru, dne 5. novembra 1938.

2533

Bianka in Berta, sestri, ter vse ostalo sorodstvo.

Kapital

Do 500.000

vložim v solidno in rentabilno industrijo.

Sodelavca

trgovsko usposobljenega, spretnega prodajalca z vlogo din 20.000 proti fiksumu in udeležbi sprejme solidno obrtno podjetje. Dobro jamstvo.

Din 6000

za izpopolnitev opreme, proti dobremu obrestovanju in sigurnemu jamstvu išče dobrodoče obrtno podjetje.

Samo resnim interesentom daje informacije **EKONOMIST**

Aleksandrova 12 - Tel. 25-34

Iščemo

mali lokal za trgovino, center mali lokal za obrt na Aleksan. dvosobno pisarno na Aleksandrovi dvosobno pisarno na prometnem mestu v centru.

EKONOMIST

Aleksandrova 12. - Tel. 25-34

Zgubljeno

OSEBA.

ki je našla včeraj v Stroßmayerjevi ulici torbico, se prosi, da jo vrne proti bogati nagradi, ker so reči, ki so bile v njej, za mene velike važnosti in dragi spominl. 2548

Naznanilo o etvoritvi.

Dovoljujem si, naznaniti s tem cenj. občinstvu, da sem prevzel in otvoril

gostilno „BALKAN“ v Linhartovi ul. 13.

Potrudil se bom cenj. goste vedno zadovoljiti s prvovrstnimi vini (vinograd Gaube v Spičniku), kakor tudi z dobro mrzlo in toplo kuhinjo. Danes in jutri domače pečence, jetrne klobase in krvavice. Za številan poset prosita

2617 GAUBE - ANDERLE.

Pouk

KLAVIR POUČUJE ZA STANOVANJE, ODN. HRANO verzirana absolventinja konservatorija. Prijazne ponudbe na upravo pod »Vester« 2453

PROFESOR POUČUJE slovenščino, nemščino, francoščino in italijanščino ter (nemško, slovensko in hrv.) stenografijo. Marijina ul. 25. 2537

SLOVENŠČINA, nemščina, italijanščina, francoščina po lahki, hitri metodi. Individualen pouk. Zanimčen uspeh. Aleksandrova c. 14-I, levo. 2586

Kupim

Kupim 2 dobro ohranjeni POSTELJI in tudi OMARO za obleko. Naslov se izve v upravi »Večernika«. 2591

Posojilo

CELO IN DOBRO OSKRBO dam za dobo poldrugega leta osebi, katera mi vnaprej posodi 5000 din. Cenjene ponudbe na upravo lista pod »5000«. 2515

IŠČEM POSOJILO 3000 din ali kompanjona. Ponudbe na upravo pod »Sigurno«. 2613

Prazno sobo

lepo in sončno, v sredini mesta ali pa blizu drevo-reda išče samostalen gospod. Naslov pustiti v upravi »Večernika« pod šifro »Velika soba« 2600

Mariborsko podjetje išče izvežbanega knjigovodjo

Oferte z življenjepisom na upravo »Večernika« pod »štev. 1001« 2608

Oglašujte!

Velika za'oga Nizke cene!

prva kožuhovine plaščev, ovra in kov vseh vrst in velikosti za dame in gospode

Šoper Julijana, Maribor, Glavni trg 9

Svetovne dogodke

zasledujte s svetovno znanim

Sachsenwerk-Olympia-Radio mod. 1939

Krasen naraven zvok. Izraziti polnodoneči basi. Popolno izenačenje feedinga. Sigurni sprejem kratkovalovnih postaj. Kinoskala in magično oko.

Radio-Maribor Glavni trg 1 - Tel. int. 26-48

Velika zaloga vseh v radiofonijo spadajočih aparatov in njih sestavnih delov. Strokovni radiolaboratorij. Prodaja na obroke. Zamenjava zastarelih radioaparatorov.

Zastopstvo v

Ptujju: Jože Krupan, elektrotehniško podjetje

Celju: Ivan Jelen, Aškerčeva ul. 3

Ljubljani: Anton Birke, Mestni trg 9

2644

Volna za sport

Zato priporočamo

„KLUFF“

močno zvita strapacna volna za kratke nogavice in dokolenke 10 dkg 12⁰⁰ din

„TEKA“

izdatna vrsta v mnogih barvah za jopice in telovnike 10 dkg 14⁰⁰ din

„DIANA“

posebno debela volna za smučarske puloverje 10 dkg 14⁰⁰ din

„GELBSC“ILD“

znana vrsta tudi v mele barvah za dokolenke in rokavice 10 dkg 16⁰⁰ din

„GOTTHARD“

zelo lahka in izdatna volna za razvajene zahteve 10 dkg 20⁰⁰ din

„BRENDORA“

originalna angleška vrsta, sportnega značaja za sviterje 10 dkg 22⁰⁰ din

Poskusite, prosim, naše posebne vrste za sport, izbrali boste prav za vsako uporabo

E. BÜDEFELDT, MARIBOR

Centrala: MARIBOR v istni novi palači na ogu Gosposke - Slovenske ulice

RANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo — Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Sprejema vloge in knjižice na tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju

Podružnica: CELJE nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica

Halo! Halo!

Prej nego kupite blago za damske in moške obleke, plašče, kostume in hubertuse i. t. d. - Obiščite
Dobite največjo izbiro najboljšega blaga po najnižjih cenah. Brezobvezno se lahko prepričate!

ČEŠKI MAGAZIN

Maribor, Ulica 10. oktobra

Mislite že sedaj
na
Božič

Zgotavljamo vse po vaši želji

- za očeta: za delavno sobo udoben fotelj pisalno mizo ali omaro za knjige
- za mater: nekaj praktičnega za gospodinjstvo lepo preprogo ali posteljno garnituro stragula ali linolej za kuhinjo lepo zavese za sobo
- za sestro: želja vsake dame lepo toaletto lepo puhanato odejo ali volneno odejo garnituro postelnega perila
- za brata: v sobi nepogrešljivo kombinirano omaro kauč radio mizico

Naročite sedaj in plačajte po **Božiču!**

WEKA - Maribor

Aleksandrova cesta 15

KRZNAR

Blago za zavese

napravi vaš dom udoben Bogato izbiro

priporoča
Tekstilana Büdefeldt
Maribor, Gosposka 14

Apneni prah!

najboljše gnojilo za vrte, polja, travnike, vinograde in sadonosnike, sedaj je čas za gnojenje!

Zaloga:
Firma **Andrašič**, Maribor

Krojač

z večletno prakso v Belgiji, se priporočam cenj. damam in gospodom za obisk svojega ateljeja v Trubarjevi ulici 9 (naslednik krojača. Peterčiča). Delo kvaliteto, cene zmerne.

Hiša

nova, naprodaj, enonadstropna, dve komfortni stanovanji, klet in vrt (na prometnem vogalu).

Naslov v oglašnem oddelku »Večernika«

Premog

svetli kosovec!

Drva

bukova, suha, cela polena in žagana, na debelo in drobno, po zmerni ceni priporočila

Firma **Andrašič**
oddelek za kurivo
Maribor, Koroška cesta 25

IX I 1695/38-11

Časopisni papir

poceni

na prodaj!

Uprava lista

Volnena blaga za obleke in plašče

morajo biti prvovrstna! Oglejte si zato izbiro pri

Tekstilana Büdefeldt - Maribor
Gosposka 14

Dražbeni oklic

Dne 20. decembra 1938 ob 11. uri bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin:

Zemljiška knjiga: SV. MAGDALENA vl. št. 741

Cenilna vrednost: din 67.850,-

Najmanjši ponudek: din 45.233,50

Vadij znaša: din 6.785,-

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražiteljca, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX., dne 17. oktobra 1938.

Izdaja in urejuje ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri. Velja na mesec prejeman v upravi ali po pošti 10 dni, dostavljen na dom 12 dni. Oglasi po ceniku. Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ul. 6. Telefon uredništva in uprave št. 25-67. Poštni čekovni račun št. 11.409.

Ne vemo ne ure ne dneva...

V zadnjem času smo izplačali cele zavarovalne vsote

ob smrti sledečih naših zavarovancev:

- Semlič Simon, Stanetinci 17, p. Sv. Anton v Slov. gor.
- Goričan Stefan, Starše 1, p. St. Janž na Dravskem polju.
- Vrabl Alojzija, Križevci pri Ljutomeru 37.
- Križnar Anton, Zg. Bitnje 47, p. Stražišče pri Kranju.
- Welland Marija, Maribor, Tržaška 59.
- Česen Ana, Dol pri Ljubljani 1.
- Salamun Ivan, Celje, Kralja Petra c. 28.
- Swaty Karel, St. Ilj v Slov. goricah 25.
- Kučič Anton, Gora Sv. Lovrenca 8.
- Zapušek Valentin, Zg. Jablanca 1, Smartno pri Litiji.
- Leskovšek Helena, Celje, Tovarniška 8.
- Dolžan Terezija, Zabreznica 13, p. Zirovnica.
- Perhaj Marija, Ljubljana, Gosposvetska 13.
- Pišek Terezija, Sv. Lovrenc na Dr. polju 30.
- Pungerčar Franciška, Loke pri Trbovljah 335.
- Obal Zuza, Murska Sobota, Aleksandrova 3.
- Kotar Terezija, Marija Magdalena, p. St. Pavel.
- Uratnik Vincenc, Polzela 110.
- Kragelj Jože, Hrastnik 36.
- Vidovič Franc, Rošpoh 98, p. Maribor.
- Rižnar Anton, Njivice, p. Radeče pri Zid. mostu.
- Rančan Marija, Spitalič 16, p. Konjice.
- Grevol Gašper, Guštanj 52.
- Oblak Ana, Jesenice, Podmežakljo 27.
- Kolar Jožef, Sv. Križ nad Jesenicami 8.
- Šušn Uršula, Trbovlje 1.
- Jan Ignacij, Laško.
- Weber Stefan, Jesenice, Gregorčičeva 1.
- Pongratz Ljudmila, Muta 26.
- Dremelj Anton, Zidani most 26.
- Golob Neža, Smartno pri Litiji.
- Černej Konrad, Morje 28, p. Fram.
- Aichholzer Franciška, Jesenice, Delavska 5.
- Ileršič Marija, Ljubljana, Bežigrad.
- Mavri Marija, Škofja Loka, Spodnji trg 9.
- Ravnikar Franciška, Ljubljana, Podjunska 12.
- Obrekar Avgust, Ljubljana, Einspiterjeva 15.
- Koprivec Peter, Brezje.
- Fekonja Ivana, Žerovinci 46, p. Ivanjkovci.
- Štefe Apolonija, Tržič, Pot na Zali rovt 4.

Brezplačno zavarovano vsoto je »KARITAS« izplačala ob smrti 10 letnega Bogoljuba, sinčka pri nas zavarovanih staršev Merlak Franciške in Franca iz Jesenic.

Ne odlašajte s pristopom v zavarovanje »KARITAS«!

„KARITAS“

Največje ljudsko zavarovanje v Jugoslaviji. **Jamstvo din 80.000.000,-**

Prospecte ter navodila dobite brezplačno pri naših zastopnikih in pri »KARITAS«, Ljubljana, Palača Vzajemne zavarovalnice in »Karitas«, Maribor, Orožnova 8.

Naznanilo o otvoritvi!

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem otvorila trgovino „**OBLAČILNICA TEZNO**“ Zagotavljam, da bom cenj. odjemalce postregla strokovno, reelno in solidno. Kdor bo enkrat pri meni kupil, bo ostal moj odjemalec. Prosim, prepričajte se z nakupom sami in boste zadovoljni.

„Oblačilnica Tezno“

E. Kovačič
Tezno, pri postajališču

Ženski plašči J. Preac

Maribor
Glavni trg 13

Največja izbica

Mal' položi dar domu na oltar!